

รายงานการวิจัย

การมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชนบ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

Participation in the Community Development of Member in Ban Wangsai
Tanbon Thamyai Amphoe Thungsong, NakhonSiThammarat

สาธิต บัวขาว	Sathit	Buakhao
นศพร ธรรมโชติ	Nasaporn	Thammachot
จาร์ปพร เพชรชิต	Jareporn	Phetchit

คณะเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

งบประมาณเงินรายได้ ประจำปี พ.ศ. 2561

การมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชนบ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอกงสูง จังหวัดนครศรีธรรมราช

สาริต บัวขาว¹ นศพร ธรรมโชติ² จาริพร เพชรชิต¹

บทคัดย่อ

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชนบ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอกงสูง จังหวัดนครศรีธรรมราช ครั้งนี้ เก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถาม สมาชิกชุมชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านวังไทร หมู่ที่ 6 ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอกงสูง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยกลุ่มตัวอย่างผู้กรอกแบบสอบถามคือสมาชิกที่อยู่ในวัยทำงาน จำนวน 73 ราย และผู้นำชุมชน จำนวน 10 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และการทดสอบแบบยู นำเสนอผลการศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับข้อมูลเป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับความคิดเห็นและการเปิดโอกาสเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการพัฒนาของสมาชิกชุมชน และปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการพัฒนาของสมาชิก

ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลทั่วไปด้านปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกในชุมชนและผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52.10 และ 60.00 ตามลำดับ) เป็นเพศชายทั้งสองกลุ่ม มีอายุเฉลี่ยใกล้เคียงกัน คือ 44.85 ปี และ 45.60 ปี ตามลำดับ สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 43.80) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 30.00) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับปริญญาตรี ทั้งสองกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 83.60 และ 83.10 ตามลำดับ) ทำอาชีพทางการเกษตร สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 49.30) มีรายได้ 15,000 – 20,000 บาท ส่วนผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 50.00) มีรายได้ 15,000 – 20,000 บาท และทั้งสองกลุ่มมีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป คือ ร้อยละ 75.30 และ ร้อยละ 60.00 ตามลำดับ

ข้อมูลทั่วไปด้านปัจจัยด้านสังคม สถานภาพทางสังคม (ร้อยละ 88.00) เป็นสมาชิกในชุมชน และ (ร้อยละ 12.00) เป็นผู้นำชุมชน และ (ร้อยละ 72.60) ทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่ไม่มีการเข้าร่วมกลุ่มใดๆ

ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา 3.06 และ 4.45 ตามลำดับ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา 3.17 และ 4.60 ตามลำดับ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา 3.24 และ 4.55 ตามลำดับ และด้านการมีส่วนร่วมในการ ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา 3.07 และ 4.60 ตามลำดับ

เปรียบเทียบระดับการเปิดโอกาสของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($p \leq 0.01$)

ปัญหาอุปสรรคในการเปิดโอกาสของผู้นำชุมชน ผลการศึกษา พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ปัญหาที่ประสบ คือ การเข้าถึงข้อมูลของทางราชการและวิธีการบริหารทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน และบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาของชุมชน ยังคงคิดวิธีแบบเก่า ๆ ล้าสมัย เช่น ไม่ยอมเปลี่ยนแนวความคิดในการทำเกษตรผสมผสาน ยังยึดหลักพืชเชิงเดี่ยว ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ปัญหาที่ประสบ คือ เนื่องจากมีสมาชิกในชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหรือร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนและบางส่วนยังไม่สนใจ ที่ใช้เวลาว่างไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ เช่น เล่นการพนัน ตั้งวงดื่มเหล้า และสมาชิกชุมชนบางครั้งเรือ้นไม่มีการเข้าร่วมในการทำกิจกรรม แต่เวลามีโอกาสก็จะเอาสิ่งของที่เขาแจก ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ข้อเสนอแนะของผู้นำชุมชน ผลการศึกษา พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีข้อเสนอแนะ คือ ต้องการจัดหาเด็กรุ่นใหม่เข้ามาเรียนรู้งานเพื่อที่จะได้สานต่องานในด้านต่างๆของชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ข้อเสนอแนะ คือ ให้นำหน่วยงานรัฐราชการ หรือผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาให้ความรู้หรือพาออกไปศึกษาดูงานภายนอกชุมชน เป็นการเปิดโลกทัศน์และมุมมองที่ดี ๆ เพื่อให้สามารถนำมาปรับใช้กับพื้นที่ตนเอง ส่วนปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของสมาชิกชุมชนนั้นไม่มีสมาชิกในชุมชนคนใดแสดงความคิดเห็น

คำสำคัญ Participation in the Community Development: การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน
Member : สมาชิกชุมชน

¹อาจารย์ สาขาพัฒนาการเกษตร และการจัดการธุรกิจเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช

²อาจารย์ สาขาเกษตรกลวิธาน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช

ABSTRACT

The study participation in the community development of member in Ban Wangsai Tanbon Thamyai Amphoe Thungsong, NakhonSiThammarat. The collected data using questionnaires. The interviewing purposing samplings of the population and community leaders. Simple statistical methods used were mean, percentage, standard deviation, to test. U test. Study the issues Basic Community Information Comment Level and Opening opportunities About Community Development of Member is moderate Contains Participation in decision making, In the field of participation in the operation, Participation in the benefits ,and Assessment engagement Section Comparing opportunity levels Community leaders with participation in the community development of member was found there were positive relationships. Obstacle Trouble Comparing opportunity levels Community leaders was found Participation in decision making is Access to Government information and Natural resource Management in the community and Lack of knowledge About Community Development, In the field of participation in the operation Access Community members lack of knowledge In the event community leaders Suggestions was found In the field of participation in the operation Access New generations to learn for To Community Events, Participation in the benefits Access Educate the Community From knowledgeable people To be applied in Community.

Keywords : Participation in the Community Development: Member

¹Department of Agriculture Development and Agri-Business, Faculty of Agriculture, Rajamangala University of technology Srivijaya, Nakhon Si Thammarat

²Department of Agricultural Mechanization, Faculty of Agriculture, Rajamangala University of technology Srivijaya, Nakhon Si Thammarat

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยงบประมาณเงินรายได้ ประจำปี พ.ศ. 2561 เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนบ้านวังไทร อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก รวมทั้งเปรียบเทียบระดับการเปิดโอกาสของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยที่ได้ให้การสนับสนุนทุนในการทำวิจัยนี้ ขอขอบคุณผู้นำท้องถิ่น ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และองค์การบริหารส่วนตำบล ในตำบลถ้าใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ได้ให้ข้อมูลเบื้องต้นและความช่วยเหลือด้านการประสานงานกับลูกบ้าน รวมทั้งขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก ขอขอบคุณผู้ร่วมวิจัยที่อุทิศกำลังกายและกำลังใจช่วยในการวิจัยครั้งนี้ลุล่วงด้วยดี ตลอดจนครอบครัวและผองเพื่อนที่ให้ความห่วงใย เป็นกำลังใจให้เสมอมา ประโยชน์อันใดที่เกิดจากงานวิจัยนี้ย่อมเป็นผลมาจากความกรุณาของท่านและหน่วยงาน ผู้วิจัยจึงใคร่ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(ก)
กิตติกรรมประกาศ	(ง)
สารบัญ	(จ)
สารบัญตาราง	(ณ)
สารบัญภาพ	(ญ)
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความสำคัญและที่มาของการศึกษา	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	3
1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	3
1.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	3
1.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม	3
1.1.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม	4
1.1.3 องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม	5
1.1.4 รูปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วม	6
1.1.5 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน	10
1.1.6 ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน	12
1.1.7 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	14
1.1.8 วิธีการวัดการมีส่วนร่วม	15
1.2 บริบทชุมชน	17
1.2.1 ประวัติตำบลถ้ำใหญ่	17
1.2.2 พื้นที่ตั้งอาณาเขต	18
1.2.3 เนื้อที่	18
1.2.4 ภูมิประเทศ	18
1.2.5 ลักษณะดินของตำบล	19
1.2.6 การแบ่งเขตการปกครอง	19
1.2.7 ประวัติหมู่บ้าน	19
1.2.8 ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน	19

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
3. กรอบแนวความคิดในการศึกษา	23
4. สมมุติฐาน	24
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	25
1. สถานที่หรือพื้นที่ศึกษา	25
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา	25
2.1 ประชากร	25
สารบัญญ (ต่อ)	
2.2 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	25
3. เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	26
3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	26
3.2 การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	27
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	28
5. ขอบเขตการศึกษา	29
6. นิยามศัพท์เฉพาะ	29
บทที่ 4 ผลการวิจัย	31
1. ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	31
1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล	31
1.2 ปัจจัยด้านสังคม	32
2. ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก	34
2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	34
2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	36
2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	38
2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	40
3. เปรียบเทียบระดับการเปิดโอกาสของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน	41
3.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	41
3.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	43

3.3	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	45
3.4	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมใน การประเมินผล	46
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	48
1.	สรุปผลการศึกษา	48
1.1	ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	48
1.2	ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก	49
1.3	เปรียบเทียบระดับการเปิดโอกาสของผู้นำชุมชนกับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน	49
2.	อภิปรายผล	49
2.1	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน	49
2.2	ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	50
สารบัญ (ต่อ)		
3.	ข้อเสนอแนะ	50
3.1	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	50
3.2	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	50
	บรรณานุกรม	51
	ภาคผนวก ก แบบสอบถามสมาชิกชุมชน	56
	ภาคผนวก ข แบบสอบถามผู้นำชุมชน	64
	ภาคผนวก 1 ภาพกิจกรรมเวทีชุมชน	73
	ภาคผนวก 2 ประวัติผู้วิจัย	77
	ภาคผนวก 3 การเผยแพร่	84

สารบัญตาราง

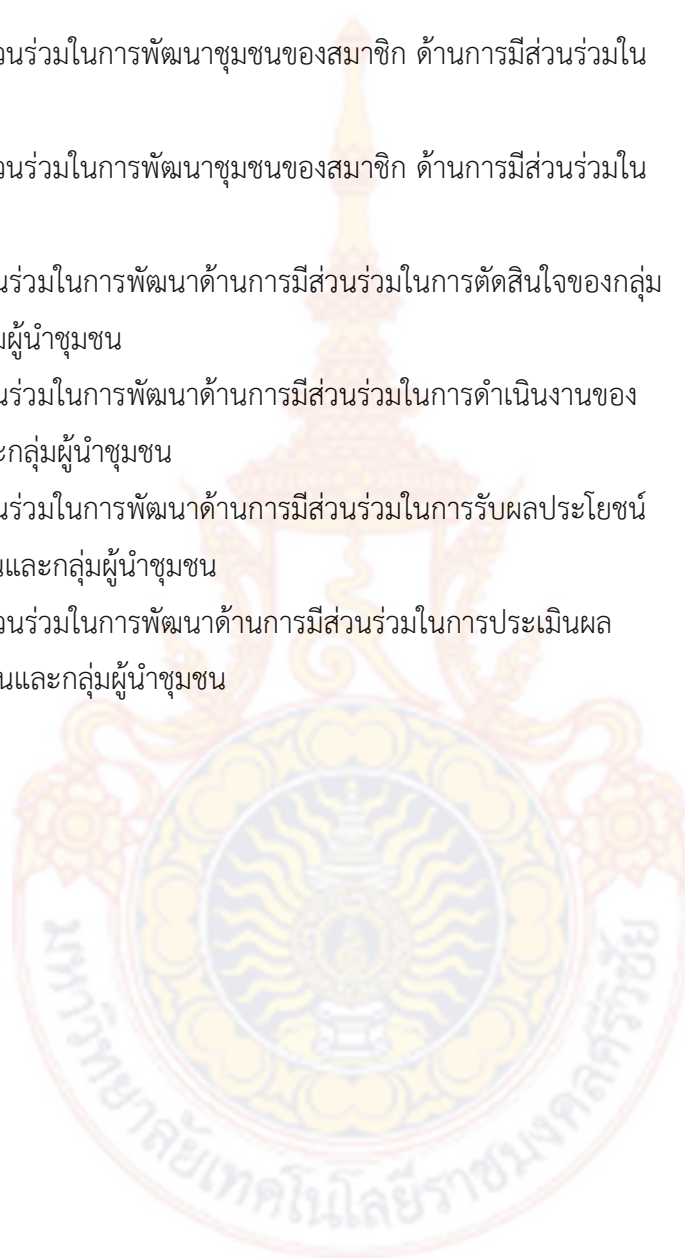
ตารางที่

หน้า

3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

26

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	32
4.3 ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	35
4.4 ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	37
4.5 ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	38
4.6 ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	40
4.7 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของกลุ่มสมาชิกชุมชนและกลุ่มผู้นำชุมชน	42
4.8 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มสมาชิกชุมชนและกลุ่มผู้นำชุมชน	43
4.9 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของกลุ่มสมาชิกชุมชนและกลุ่มผู้นำชุมชน	45
4.10 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกลุ่มสมาชิกชุมชนและกลุ่มผู้นำชุมชน	57

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

2.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

24

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของการศึกษา

การมีส่วนร่วมนับเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพราะนอกจากจะเป็นการให้โอกาสแก่คนในชุมชนได้มีโอกาสร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาของชุมชนตามสภาพปัญหาความต้องการที่แท้จริงของชุมชนรวมทั้งสอดคล้องกับบริบทของชุมชนที่มีลักษณะเฉพาะแล้ว ยังเป็นการใช้ศักยภาพของชุมชนในการเกื้อหนุนให้เกิดการบูรณาการ การมีส่วนร่วมในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม การแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาอาชีพ การศึกษา ศาสนา การเมือง การปกครอง และการสร้างความเท่าเทียม ความเสมอภาคในชุมชน เป็นต้น ชุมชนนั้นเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ เพราะการพัฒนาชุมชนเป็นการเสริมสร้างรากฐานความมั่นคงให้แก่ประเทศ เพราะการพัฒนาชุมชนเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพราะผลของการพัฒนาชุมชนทำให้ประชาชนได้รับความรู้ เทคนิค และวิธีการที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพที่ดีกว่าเดิม การพัฒนาชุมชนในปัจจุบันเป็นการพัฒนาชุมชนโดยชุมชน ด้วยการรับฟังความคิดเห็น และริเริ่มพัฒนาตนเอง การพัฒนาชุมชนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชน เพราะประชาชนมีความสัมพันธ์โดยตรงกับชุมชนของตน เป็นผู้รู้ปัญหาและความต้องการของชุมชนเป็นอย่างดี

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนนั้น จึงเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาแต่การที่จะพัฒนาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นผลสำเร็จนั้นจะต้องใช้เวลา ต้องให้ประชาชนได้มีโอกาสสัมผัสของจริงด้วย โดยต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการคิด ตัดสินใจวางแผนและการปฏิบัติการในโครงการพัฒนาต่าง ๆ เหล่านี้หากประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังทุกขั้นตอนในการคิด ตัดสินใจ วางแผน และปฏิบัติการแล้ว งานอาจจะดำเนินไปอย่างล่าช้า เสียเวลา แต่ผลที่ได้รับก็คือ ประชาชนเกิดความรู้สึกรู้ว่าตัวเองมีส่วนเป็นเจ้าของชุมชนนั้น เพราะได้ช่วยสร้างมาด้วยมือ จึงเห็นคุณค่า ความสำคัญ เมื่อเป็นเช่นนี้ ความร่วมมือในการดูแลบำรุงรักษาในเวลาต่อมาจึงไม่น่ามีปัญหามากนัก

ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเพื่อศึกษาบริบทของชุมชนของประชาชน เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และเพื่อทราบปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ให้ชุมชนเข้มแข็ง ยั่งยืน และพึ่งตนเองในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชน
- 2.2 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก

2.3 เพื่อเปรียบเทียบระดับการเปิดโอกาสของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน

2.4 เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการพัฒนาชุมชนบ้านวังไทร อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสิ่งแวดล้อม

2. ทำให้ทราบถึงผลเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการพัฒนาชุมชนบ้านวังไทรอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสิ่งแวดล้อม

3. ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของบ้านสมาชิกชุมชนบ้านวังไทร อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชนของประชาชนบ้านวังไทร ตำบลลำใหญ่ อำเภอกู่สูง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ได้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้มีการทบทวนวรรณกรรมในส่วนของแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - 1.2 บริบทชุมชน
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

1.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

เสมา ชั่งทอง (2551: 18) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมมือร่วมใจในการทำงาน มีถิ่นที่อยู่ร่วมกัน หรือเกี่ยวข้องกันเพื่อทำให้งิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กลุ่มชนนั้น ๆ จะได้รับ

วรชาติ แก้วเก่า (2552: 10) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ เริ่มตั้งแต่การเริ่มศึกษาจากปัญหาที่ประสบอยู่วิเคราะห์ หาสาเหตุแนวทางแก้ไข ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมติดตามประเมินผล เพื่อให้ชุมชนและสังคมได้มีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ยุทธศักดิ์ บัวแก้ว (2553: 27) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการสัมพันธ์ระหว่างประชาชน หรือกลุ่มของประชาชนกับหน่วยงานรัฐด้วยเป้าหมายที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นหรือได้มีบทบาทร่วมกันรับผิดชอบต่อการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจเพื่อพัฒนาชุมชน โดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนตั้งแต่การคิดริเริ่ม กำหนดปัญหาและความต้องการ เลือกรูปแบบ และการวางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผล วิเคราะห์ปัญหา

อุปสรรคและร่วมกันรับผิดชอบ โดยมีหน่วยงานของรัฐมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนชักนำและสร้างโอกาสให้แก่ประชาชน

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความหมายการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการสัมพันธ์ระหว่างประชาชน หรือกลุ่มของประชาชนกับหน่วยงานรัฐด้วยเป้าหมายเดียวกันโดยจะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นหรือได้มีบทบาทร่วมกันรับผิดชอบต่อการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจเพื่อพัฒนาชุมชน โดยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนตั้งแต่การคิดริเริ่มจากปัญหาที่ประสบอยู่เพื่อวิเคราะห์ หาสาเหตุ หาแนวทางแก้ไข และร่วมปฏิบัติงาน ร่วมกันรับผิดชอบ ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมติดตามประเมินผล เพื่อให้ชุมชนและสังคมได้มีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นแลบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.1.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

พินธุวัตถ์ วรธนะกุล (2538: 15) อ้างถึงใน วรชาติ แก้วก่า (2552: 10) ได้อธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนครอบคลุมการสร้างโอกาสให้กับสมาชิกทุกคนในชุมชนและสังคมได้ร่วมกิจกรรมซึ่งนำไปสู่อิทธิพลต่อกระบวนการพัฒนาและเอื้อประโยชน์จากการพัฒนาเท่าเทียมกัน

2. การมีส่วนร่วมสะท้อนถึงการเข้ามาเกี่ยวข้องโดยความสมัครใจและเป็นประชาธิปไตยในกรณีต่อไปนี้

2.1 การแบ่งสรรผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

2.2 การตัดสินใจเพื่อการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย การวางแผน การดำเนินงานตามโครงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม

2.3 การสร้างโอกาสและการเอื้อประโยชน์จากการพัฒนาที่เท่าเทียมกัน

3. เมื่อพิจารณาในแง่นี้การมีส่วนร่วมเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างส่วนที่ประชาชนลงแรงและทรัพยากรเพื่อพัฒนากับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนลงแรงในระดับท้องถิ่นระดับภูมิภาคและระดับชาติ จะช่วยให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ประชาชนลงทุนลงแรงกับผลประโยชน์ที่จะได้รับ

4. ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจแตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศ นโยบาย โครงสร้างการบริหาร รวมทั้งลักษณะเศรษฐกิจ สังคมของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการ แต่เป็นปัจจัยสำคัญในการประกันให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่มุ่งจะเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญครอบคลุมโดยมีประเด็นที่สำคัญดังนี้ 1.)การมีส่วนร่วมของประชาชนครอบคลุมการสร้างโอกาสให้กับสมาชิกทุกคนในชุมชนและสังคมได้ร่วมกิจกรรมซึ่งนำไปสู่อิทธิพลต่อกระบวนการพัฒนาและเอื้อ

ประโยชน์จากการพัฒนาเท่าเทียมกัน 2.)การมีส่วนร่วมสะท้อนถึงการเข้ามาเกี่ยวข้องโดยความสมัครใจ 3.)การมีส่วนร่วมเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างส่วนที่ประชาชนลงแรงและทรัพยากรเพื่อพัฒนา กับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนลงแรง จะช่วยให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ประชาชนลงทุนลงแรงกับผลประโยชน์ที่จะได้รับ 4.)ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจแตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศ โครงสร้างการบริหาร สังคมของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการ แต่เป็นปัจจัยสำคัญในการประกันให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่มุ่งจะเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน

1.1.3 องค์ประกอบการมีส่วนร่วม

การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (2553) อ้างถึงใน วิษณุ ทยกิจจินดา (2557: 9 - 10) กล่าวว่าองค์ประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ สามารถแบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร (Inform) ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์

2. การรับฟังความคิดเห็น (Consult) เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วย วิธีต่าง ๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์

3. การเกี่ยวข้อง (Involve) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็น และความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย

4. ความร่วมมือ (Collaboration) เป็นการให้กลุ่มประชาชน ผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ

5. การเสริมอำนาจแก่ประชาชน (Empower) เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า องค์ประกอบการมีส่วนร่วมสามารถแบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 5 ระดับ คือ 1.) การให้ข้อมูลข่าวสาร (Inform) ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุดแต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด โดยวิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ ข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆ การจัดนิทรรศการ จดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ 2.) การรับฟังความคิดเห็น (Consult) เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และความคิดเห็น เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ 3.) การเกี่ยวข้อง (Involve) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็น และความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ 4.) ความร่วมมือ (Collaboration) เป็นการให้กลุ่มประชาชน ผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง 5.) การเสริมอำนาจแก่ประชาชน (Empower) เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ

1.1.4 รูปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วม

วรัทยา ธรรมกิตติภพ (2550: 9 - 10) อ้างถึงใน ยุทธศักดิ์ บัวแก้ว (2553: 29) กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมสามารถแบ่งออกเป็น 6 ระดับ คือ การที่ไม่มีส่วนร่วมเลย การมีส่วนร่วมเพียงในนาม การมีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อย การมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม การมีส่วนร่วมมากและการมีส่วนร่วมในอุดมคติ
2. ชนิดของการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 9 ชนิด คือ
 - 2.1 การบังคับร่วม ประชาชนเข้าร่วมเพราะโดนขู่เข็ญหรือบังคับ
 - 2.2 การมีส่วนร่วมโดยการผลักดัน ประชาชนเข้าร่วมเพราะถูกผลักดันจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ
 - 2.3 การมีส่วนร่วมโดยการมีเงื่อนไขหรือกลอุบาย ประชาชนเข้าร่วมเพราะถูกจูงใจให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมซึ่งไม่ได้เป็นกิจกรรมที่แก้ไขปัญหาของตน
 - 2.4 การพูดข้างเดียว เป็นการสื่อสารแบบข้างเดียวโดยไม่ให้ประชาชนมีการเจรจาต่อรองซึ่งมักดำเนินการผ่านสื่อมวลชน
 - 2.5 การถามและการตัดสินใจของประชาชน ความคิดและข้อเสนอแนะแต่ไม่ได้รับประกันว่าความคิดนั้นจะได้รับการพิจารณา ในการวางแผนและการดำเนินโครงการ

2.6 การนำไปสู่ความสงบให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ในการวางแผนและการบริหารโครงการ แต่การตัดสินใจและการคงอยู่ยังคงเป็นสิทธิของผู้บริหารโครงการ

2.7 การจับมือกัน ประชาชนเข้าร่วมตั้งแต่การกำหนดโครงการ และการดำเนินโครงการโดยปัญหาและประเด็นต่าง ๆ จะได้รับการแก้ไขด้วยการเจรจาต่อรองและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเสรี

2.8 เสียงประชาชน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนมีน้ำหนักในกระบวนการตัดสินใจ ประชาชนสามารถกำหนดและประเมินผลโครงการได้

2.9 เสียงประชาชน คือ กฎหมาย ถ้าประชาชนมีความเข้มแข็งก็สามารถตัดสินใจในโครงการด้วยตนเอง

ยูทศศักดิ์ บัวแก้ว (2553: 31) กล่าวว่า รูปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วมหมายถึง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลกลุ่มหรือชุมชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินการกิจกรรมนั้น ๆ มีการพัฒนาภูมิปัญญาการรับรู้ สามารถคิดวิเคราะห์และตัดสินใจโดยสมัครใจที่จะมีส่วนร่วมในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงและเห็นพ้องต้องกันที่จะเข้าร่วม ส่วนเหตุผลที่คนมาร่วมดำเนินการ เพราะมีความตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมดโดยกลุ่มหรือนามในกลุ่มหรือที่กระทำผ่านองค์กรนั้น องค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวทำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการได้

จूरรัตน์ ราภา (2539: 33) อ้างถึงใน เศรษฐไชย หทัยวรรณ (2551: 8) ได้จำแนกลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ร่วมคิดวางแผน โดยมีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้
 - 1.1 ร่วมวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา
 - 1.2 ร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
 - 1.3 ร่วมคิดเสนอแนวทางแก้ปัญหา
 - 1.4 ร่วมกำหนดความต้องการของชุมชน
 - 1.5 ร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม
 - 1.6 ร่วมเสนอโครงการ / แผนงาน / กิจกรรม
2. ร่วมดำเนินการ ได้มีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้
 - 2.1 ร่วมแรงในการดำเนินงาน
 - 2.2 ร่วมใจหรือการสนับสนุนให้กำลังใจ
 - 2.3 ร่วมสนับสนุนทรัพยากร

2.4 ร่วมบริหารงาน เช่น ระดมทรัพยากร จัดสรรทรัพยากร แก้ปัญหาและประสานงาน

3. ร่วมประเมินผล โดยมีส่วนร่วมในเรื่องต่อไปนี้

3.1 ติดตามความก้าวหน้า ความสำเร็จ

3.2 สรุปผล

3.3 รายงานผลการดำเนินการ

เศรษฐไชย หทัยวรรณ (2551: 10) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมมีหลายลักษณะหลายประการ เช่น จำแนกตามกิจกรรม ตามขั้นตอน ตามระดับการมีส่วนร่วม หรือจำแนกตามลักษณะของการวางแผน ตามประเภทของผู้มีส่วนร่วม ซึ่งไม่ว่าจะมีส่วนร่วมในลักษณะใดก็ตาม การมีส่วนร่วมจะเริ่มตั้งแต่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมปฏิบัติการ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมประเมินผล

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเข้มซาบและเป็นผู้กำหนดการบริหารพัฒนาผลกระทบทางการเมือง หรือการก้าวไปสู่ชุมชนประชาธิปไตย ชุมชนที่มั่งคั่งจะมีเสถียรภาพและเป็นตัวของตัวเอง โดยกระบวนการของการพัฒนาของชุมชนและการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ของชุมชนแต่ละชุมชนจะรู้ถึงปัญหาและความต้องการของตนเอง

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2537: 6 - 7) อ้างถึงใน อนงค์ แสงสว่าง (2554: 19 - 20) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่า เป็นกระบวนการที่รัฐทำการส่งเสริมชักนำ เสริมสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ โดยมีลักษณะและรูปแบบ คือ ร่วมศึกษาค้นคว้าหาสาเหตุของปัญหา ความต้องการของชุมชน ร่วมคิด และสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาร่วมวางแผนงานหรือโครงการ เพื่อจัดหรือแก้ปัญหา และเสนอความต้องการของชุมชนร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากร ร่วมควบคุมติดตามประเมินผล โครงการและกิจกรรมที่ทำไว้สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการเมืองการปกครองนั้นสามารถร่วมได้ 3 ฐานะ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งเสริม (สนับสนุน) ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ซึ่งจะส่งเสริมให้บุคคลมีความเอาใจใส่เข้ามาร่วมกิจกรรมกับ อบจ. หรืออาจลงรับสมัครเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมด้านกฎหมาย เช่น การปฏิบัติตามกฎหมาย การเสียภาษีตามกฎหมาย เป็นต้น และการมีส่วนร่วมในด้านความร่วมมือ อาจอยู่ในรูปของการสละแรงงาน เงินการร่วมทำงาน การร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาสนับสนุนหรือคัดค้าน

2. การมีส่วนร่วมในฐานะของผู้รับบริการ อาจกระทำในลักษณะการแจ้งปัญหาหรือความเดือดร้อน รวมทั้งการทำหน้าที่สะท้อนภาพให้ผู้บริหารได้เห็นภาพของการบริการที่ประชาชนได้รับ

3. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ตรวจสอบ ซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะต่าง ๆ เช่น ร่วมตรวจสอบพฤติกรรมของสมาชิกสภา อบจ. ตรวจสอบแผนพัฒนาของ อบจ. ตรวจสอบการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ตรวจสอบโครงการต่าง ๆ การเข้าร่วมการประชุมสภา รวมทั้งการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร เป็นต้น

อนงค์ แสงสว่าง (2554: 21) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องเริ่มต้นที่ความเป็นจริงได้ ประชาชนจะต้องมีคุณสมบัติ 4 ประการ คือ

ประการที่ 1 ต้องมีความสามารถที่จะเข้ามีส่วนร่วม กล่าวคือ ต้องมีศักยภาพ ที่จะเข้าร่วมในการดำเนินการ การฝึกอบรมที่จะเข้าดำเนินการหรือแม้แต่การเลียนแบบตัวอย่างของกิจกรรมอันเป็นขั้นต่ำสุดของความสามารถในการมีส่วนร่วม

ประการที่ 2 การดำเนินกิจกรรม ในส่วนที่ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการ และบริหารการใช้ทรัพยากร มีการรับผิดชอบในการจัดสรร ควบคุมการเงิน และการบริหาร

ประการที่ 3 การใช้ประโยชน์ เป็นส่วนที่ประชาชนจะต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาให้ใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งพาตนเองและการควบคุมทางสังคม

ประการที่ 4 การได้รับผลประโยชน์ ในส่วนนี้ประชาชนต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่เท่ากัน ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว สังคม หรือวัตถุก็ได้

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2529: 6 - 7) อ้างถึงใน อรรถนพ เนตรทิพย์ (2551: 11) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาไว้ ดังนี้

1. ร่วมทำการศึกษา ค้นคว้าปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมถึงความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการต่อชุมชน
3. ร่วมวางนโยบาย หรือแผนงาน หรือโครงการ หรือกิจกรรม เพื่อจัดและแก้ไข ปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมกันตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเอง
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษา โครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้โดยเอกชนและรัฐบาลให้ได้ใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527: 10) อ้างถึงใน อรรถนพ เนตรทิพย์ (2551: 13) ได้อธิบายลักษณะของการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ การมีส่วนร่วมทุกระบวนการของการพัฒนาไว้ว่า ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหารวมถึงสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและการประเมินผล

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบและลักษณะการมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลกลุ่มหรือชุมชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินการกิจกรรมนั้น ๆ ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ร่วมคิดวางแผน โดยมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ร่วมคิดเสนอแนวทางแก้ปัญหา ร่วมกำหนดความต้องการของชุมชน ร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม ร่วมเสนอโครงการ/แผนงาน/กิจกรรม

2. ร่วมดำเนินการ ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ร่วมใจหรือการสนับสนุนให้กำลังใจ

ร่วมสนับสนุนทรัพยากร ร่วมบริหารงาน เช่น ระดมทรัพยากร จัดสรรทรัพยากร แก้ปัญหาและประสานงาน

3. ร่วมประเมินผล โดยมีส่วนร่วมในการติดตามความก้าวหน้า ความสำเร็จสรุปผล รายงานผลการดำเนินการ

1.1.5 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน

วิชญ์ หยกจินดา (2557: 36 - 37) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญที่สุด เพราะถ้าประชาชนยังไม่สามารถเข้าใจปัญหา และสาเหตุของปัญหา กิจกรรมต่าง ๆ ที่ตามมาก็ไร้ประโยชน์ เพราะประชาชนขาดความเข้าใจ และมองไม่เป็นความสำคัญของกิจกรรมนั้นมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน เป็นขั้นตอนต่อไปที่ขาดไม่ได้ เพราะถ้าหากเจ้าหน้าที่ต้องการ แต่ผลงานการพัฒนาวัตถุให้เสร็จสิ้นโดยฉับไวก็จะดำเนินการวางแผนงานด้วยตนเอง ผลที่ตามมาคือต่อไปเมื่อขาดเจ้าหน้าที่ ประชาชนไม่สามารถจะดำเนินการวางแผนได้ด้วยตนเอง อาจจะมี ความยากลำบากที่จะผลักดันให้เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่เป็นเพียงเพื่อนของประชาชนในการวางแผน เพราะประชาชนอาจจะมีการศึกษาน้อย แต่ถ้าไม่让他เข้าร่วมในขั้นตอนนี้ โอกาสที่

ประชาชนจะได้รับการศึกษา และพัฒนาตนเอง ในการวางแผนดำเนินงานก็จะหมดไป เพราะฉะนั้น
เจ้าหน้าที่จะต้องทำใจให้ได้ว่า การศึกษาใดก็ตามต้องเริ่มจากความยาก ง่าย เร็ว ช้า จากระดับของผู้ที่
จะรับการศึกษา ไม่ใช่จากระดับความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่

2. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน ประชาชนมีแรงงาน และมี
ประสบการณ์ที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมขั้นนี้ได้เพราะในกิจกรรมพัฒนาบางประเภทถ้าหากให้
ประชาชนร่วมลงทุนในกิจกรรม จะทำให้เขามีความรู้สึกเป็นเจ้าของ เกิดการบำรุงรักษา รักและหวง
แหน ในทางตรงข้าม ถ้าเขาไม่มีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ ถ้าการลงทุนและการปฏิบัติงานทั้งหมดมาจาก
ภายนอก ถ้าเกิด อะไรเสียหาย เขาก็จะไม่เดือดร้อนมากนัก เพราะเมื่อไม่ใช่ของเขา เขาก็จะไม่
บำรุงรักษา ไม่รักและหวงแหน นอกจากนั้นการเข้าร่วมปฏิบัติงานด้วยตนเอง จะทำให้เขาเรียนรู้การ
ดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด และสามารถดำเนินกิจกรรมกิจกรรมชนิดนั้นด้วยตนเองต่อไปได้

3. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ประชาชน ควรมีส่วนร่วมในการ
ติดตามและประเมินผลงาน เพื่อที่จะสามารถบอกได้ว่างานที่ทำไปนั้นได้รับผลดี ได้รับประโยชน์
หรือไม่อย่างไร ดังนั้นในการประเมินผลควรที่จะต้องมีทั้งประชากรในชุมชน และคนนอกชุมชนช่วย
พิจารณาว่ากิจกรรมที่กระทำลงไปนั้นเกิดผลดีหรือไม่อย่างไร ซึ่งจะทำให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการ
ทำกิจกรรมนั้นร่วมกัน

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 3 ขั้นตอน
ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน เป็นขั้นตอนที่ขาดไม่ได้ เพราะหาก
เจ้าหน้าที่ต้องการแค่ผลงานการพัฒนาก็สามารถเสร็จสิ้นโดยฉับไวและดำเนินการวางแผนงานด้วย
ตนเอง ทำให้ผลที่ตามมาคือ ประชาชนจะไม่สามารถดำเนินการวางแผนได้ด้วยตนเอง เพราะหาก
ไม่ทำให้ประชาชนเข้าร่วมในขั้นตอนการวางแผนนี้ โอกาสที่ประชาชนจะได้ศึกษา และพัฒนาตนเอง ใน
การวางแผนดำเนินงานก็จะหมดไป

2. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน ประชาชนมีแรงงาน และมี
ประสบการณ์ที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมในขั้นนี้ได้ กิจกรรมการพัฒนาบางประเภทหากให้ประชาชน
ร่วมทำกิจกรรมจะทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ เกิดการบำรุงรักษา รักและหวงแหน และ
ในทางตรงข้ามหากประชาชนไม่มีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้

3. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการ
ติดตามและประเมินผลงาน เพื่อที่จะสามารถบอกได้ว่างานที่ทำไปนั้นได้รับผลดี ได้รับประโยชน์
หรือไม่อย่างไร ดังนั้นในการประเมินผลควรที่จะต้องมีทั้งประชากรในชุมชน และคนนอกชุมชนช่วย

พิจารณาว่ากิจกรรมที่กระทำลงไปนั้นเกิดผลดีหรือไม่อย่างไร ซึ่งจะทำให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการทำกิจกรรมนั้นร่วมกัน

1.1.6 ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน

ศุภฤกษ์ โจรจนธรรม (2532: 43) อ้างถึงใน นิติภูมิ แสงประดับ (2550: 17) ได้กล่าวถึง ปัจจัยการมีส่วนร่วม สรุปได้ ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น รายได้ ระดับการศึกษา สภาพส่วนบุคคล
2. ปัจจัยทางสังคม เช่น การได้รับความรู้ การชักชวน ความเชื่อถือต่อผู้นำ ความต้องการความสัมพันธ์ที่ดี

สุเมธ ทรายแก้ว (2536: 20 - 21) อ้างถึงใน ยุทธศักดิ์ บัวแก้ว (2553: 31 - 32) กล่าวว่า มีบุคคล 4 ฝ่าย ที่มีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชนบท ประกอบด้วยประชาชนในท้องถิ่น เจ้าหน้าที่รัฐ และบุคคลภายนอกสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นยังมีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวเนื่องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่ อายุและเพศ สถานภาพในครอบครัว ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม อาชีพ รายได้และทรัพย์สิน ระยะในท้องถิ่นและสถานภาพการทำงาน

ยุทธศักดิ์ บัวแก้ว (2553: 32) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีส่วนร่วมของประชาชน มาจากความสนใจ ความศรัทธาระหว่างบุคคล การประสบปัญหาความเดือดร้อนร่วมกัน และการตกลงร่วมกันในจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชนของตนเอง อันเป็นการนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ดีที่สุด

องค์การอนามัยโลก อ้างถึงใน อนงค์ แสงสว่าง (2554: 27 - 28) ได้เสนอปัจจัยพื้นฐานในการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 3 ประการ คือ

1. ปัจจัยของส่งจูงใจจากสภาพความเป็นจริงของชาวชนบทที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมหนึ่ง ๆ ทั้งในแง่ของการร่วมแรง ร่วมทรัพยากรหรืออื่น ๆ นั้นเหตุผล 2 ประการ คือ การมองเห็นว่าตนจะได้ผลประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ทำไป ซึ่งเป็นเรื่องของการกระตุ้นให้เกิดสิ่งจูงใจ ประการที่สอง การที่ได้รับการบอกกล่าวหรือชักชวนจากเพื่อนให้เข้าร่วมโดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ ซึ่งถือเป็นเรื่องของการก่อให้เกิดสิ่งจูงใจ

2. ปัจจัยโครงสร้างของช่องทางการมีส่วนร่วม เนื่องจากการเข้ามีส่วนร่วมไม่ได้มีการจัดรูปแบบความสัมพันธ์ที่เหมาะสม เช่น ภาวะผู้นำ กฎระเบียบ แบบแผน และลักษณะการทำงานให้ประชาชนบางส่วนไม่เห็นช่องทางที่จะเข้ามีส่วนร่วมได้ ดังนั้น พื้นฐานด้านโครงสร้างของช่องทางจึงควรมีลักษณะ ดังนี้

2.1 เปิดโอกาสให้ทุก ๆ คน ทุก ๆ กลุ่ม ในชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมในการพัฒนารูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ทั้งที่เป็นการเข้าร่วมในรูปแบบของตัวแทนหรือเข้าร่วมโดยตรงก็ได้

2.2 มีเวลากำหนดที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถกำหนดเงื่อนไขของตนเองได้ตามสภาพความเป็นจริงของตนเอง

2.3 กำหนดลักษณะของกิจกรรมให้แน่นอนว่าจะทำอะไร

3. ปัจจัยอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม กิจกรรมของการมีส่วนร่วมที่ผ่านมาแล้วจะเป็นการเห็นด้วย มีโอกาสเข้าร่วมของประชาชนแต่ไม่อาจกำหนดเป้าหมาย วิธีการหรือผลประโยชน์ของกิจกรรมได้ เพราะต้องขึ้นอยู่กับข้อกำหนดและการจัดสรรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจุดนี้เองเงื่อนไขที่ไม่อาจก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่แท้จริงได้

สากล สติวิทยานันท์ (2532: 166 - 167) อ้างถึงใน อรรถนพ เนตรทิพย์ (2551: 14) อธิบายถึงสาเหตุของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของภาครัฐไว้ว่า มีอยู่ 3 สาเหตุ ได้แก่

1. ความสนใจและความห่วงกังวลรวมกันส่วนบุคคล ซึ่งบังเอิญเห็นพ้องต้องกันและกลายเป็นความสนใจความห่วงกังวลรวมกันของส่วนร่วม

2. ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้น เป็นสิ่งผลักดันที่นำไปสู่การรวมกลุ่ม การวางแผน การร่วมมือทำงานร่วมกัน

3. การตกลงใจร่วมกันในการที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่ม หรือชุมชนไปในทิศทางที่ถึงปรารถนา โดยการตัดสินใจร่วมกันอย่างรุนแรง มากพอที่จะทำให้เกิดความคิดริเริ่มและการกระทำ การที่ตอบสนองต่อความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น ๆ

อรรถนพ เนตรทิพย์ (2551: 14) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมภาครัฐของประชาชน ประกอบไปด้วย 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เช่น เพศ อายุ สถานภาพทางสังคม ระดับการศึกษา ระยะทางจากสถานที่ เป็นต้น และปัจจัยทางด้านส่วนบุคคลที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เช่น ลักษณะทางจิตวิทยา ความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์ใด ๆ เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า เป็นปัจจัยที่มีส่วนร่วมของประชาชนนั้นมาจากความสนใจ ความศรัทธาระหว่างบุคคล การประสบปัญหาความเดือดร้อนร่วมกัน และการตกลงร่วมกันในจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาตนเอง ครอบครัว และชุมชนของตนเอง อันเป็นการนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ดีที่สุด โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น รายได้ ระดับการศึกษา สภาพส่วนบุคคล
2. ปัจจัยทางสังคม เช่น การได้รับความรู้ การชักชวน ความเชื่อถือต่อผู้นำ ความต้องการความสัมพันธ์ที่ดี

1.1.7 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

1. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางสังคม

เฮย์ (Hay, 1951: 127 อ้างถึงใน เอกสิทธิ์ สุทธิศาสนกุล, 2545: 15) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางสังคมของมนุษย์นั้นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางอาชีพ และที่อยู่อาศัย โดยบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำ จะเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนน้อยกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำต่อชุมชน

ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำต่อชุมชน คือ เป็นการมุ่งเน้นในการแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งของชุมชน หรือมุ่งไปสู่เป้าหมายที่แน่นอนของชุมชนผู้ดำเนินในกิจกรรมนี้จะเป็นผู้ดำเนินงานด้วยความสมัครใจและโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เข้าร่วมงานแต่ละบุคคลจะต้องแสดงบทบาทเป็นสมาชิกชุมชน กิจกรรมนี้จะต้องอยู่บนพื้นฐานของประชาธิปไตยและไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มผู้สนใจและเปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น ให้สมาชิกได้ช่วยกัน จัดตั้งวัตถุประสงค์ของโครงการ ช่วยวางแผนและดำเนินงานตามแผนจนกระทั่งสำเร็จ

ขั้นตอนต่าง ๆ ของแบบแผนของการกระทำต่อชุมชน กรีน และมาโย (Green&Mayo, 1953: 25 อ้างถึงใน เอกสิทธิ์ สุทธิศาสนกุล, 2545: 15) คือ

1. เริ่มด้วยกลุ่มคนอย่างน้อย 2 - 3 คน รู้สึกถึงปัญหาอย่างหนึ่งของชุมชน และแสดงความสนใจที่จะทำงานร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหานั้น ซึ่งความสนใจนี้อาจเกิดจากการปรึกษา และแสดงถกเถียงกันระหว่างเพื่อนบ้าน หรือระหว่างผู้นำอาสาสมัครต่าง ๆ

2. เกิดขึ้นโดยบุคคลที่รู้สึกถึงปัญหาได้ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มซึ่งมักจะเป็นบุคคลชุดเดียวกับขั้นที่ 1 กลุ่มบุคคลเหล่านี้จะต้องระบุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการให้เด่นชัด และจัดวางแผนการดำเนินงานเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

3. จะมีบุคคลที่สำคัญอยู่ 4 กลุ่มที่ผู้เริ่มจัดตั้งจะต้องคำนึงถึง คือ กลุ่มผู้เห็นด้วยและสนับสนุนให้มีผู้ดำเนินงานในขั้นที่ 2 กลุ่มผู้สนับสนุนด้านค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินงาน กลุ่มบุคคลที่รู้สึกเป็นกลาง และกลุ่มบุคคลที่อาจไม่เห็นด้วยกับการดำเนินงาน

4. กลุ่มผู้ดำเนินงานจะต้องพยายามให้สมาชิกส่วนใหญ่ของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการด้วย สมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการนั้นควรจะมีบุคคลที่ไม่เคยร่วมในการดำเนินงานตามโครงการมาก่อนด้วย ซึ่งจะทำให้ได้รับความสนับสนุนอย่างกว้างขวางจากสมาชิกของชุมชน

5. ระบบการดำเนินงานตามโครงการอาจจะสลายตัวและผู้ดำเนินงานอาจจะเลิกติดต่อกันในที่สุดหรือบางโครงการผู้ดำเนินงานอาจมีความประทับใจและมีความสุขในผลสำเร็จของการดำเนินตามโครงการ จึงมีความต้องการที่จะดำเนินงานต่อไป

ยูทส์คักด์ บัวแก้ว (2553: 34) กล่าวถึง ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการที่เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น สถานภาพทางสังคม

สถานภาพทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้โดยมีพื้นฐานอยู่บนความเสมอภาคทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของชุมชน

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการและมีทฤษฎีเข้ามาเกี่ยวข้องโดยมี 2 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางสังคม

การมีส่วนร่วมทางสังคมของมนุษย์นั้นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางอาชีพ และที่อยู่อาศัย โดยบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำ จะเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนน้อยกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำต่อชุมชน

ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระทำต่อชุมชน คือ เป็นการมุ่งเน้นในการแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งของชุมชน ผู้ดำเนินการในกิจกรรมนี้เป็นผู้ดำเนินงานด้วยความสมัครใจและผู้เข้าร่วมงานจะต้องแสดงบทบาทเป็นสมาชิกชุมชน กิจกรรมนี้จะต้องอยู่บนพื้นฐานของประชาธิปไตยและไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มผู้สนใจและเปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น ให้สมาชิกได้ช่วยกันจัดตั้งวัตถุประสงค์ของโครงการ ช่วยวางแผนและดำเนินงานตามแผนจนกระทั่งสำเร็จ

1.1.8 วิธีการวัดการมีส่วนร่วม

วิธีวัดการมีส่วนร่วม จำแนกตามประเภทการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการพัฒนา จำแนกตามระดับความเข้มของการมีส่วนร่วม จำแนกตามประเภทของผู้มีส่วนร่วม และจำแนกตามรูปแบบของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การจำแนกประเภทการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนการพัฒนา โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1977 อ้างถึงใน ชาญวิทย์ โพธิ์เจริญ, 2550: 23) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบมากที่สุด ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision – making) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุดที่ต้องกระทำคือ การกำหนดความต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญต่อจากนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้น จะได้มาจากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีการ

ใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและการประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวก และผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งเป็นผลประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคม

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล สิ่งสำคัญที่ต้องสังเกตคือ ความเห็น (View) ความชอบ (Preferences) และความหวัง (Expectation) ซึ่งมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

2. จำแนกตามระดับความเข้มของการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของสมาคมของสาธารณรัฐอเมริกา (ปรัชญา ศรีภา, 2531: 34 - 35 อ้างถึงใน ชาญวิทย์ โพธิ์เจริญ, 2550: 24 - 25) ซึ่งจำแนกระดับความเข้มไว้ 3 ระดับ คือ

2.1 ระดับการตัดสินใจ (Decision-making) ในระดับนี้ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดการกับกิจกรรมการพัฒนาด้วยตนเอง จึงถือว่าการมีส่วนร่วมระดับนี้เป็นการรับผิดชอบด้วยตนเอง (Level of responsibility by themselves)

2.2 ระดับความร่วมมือ (Cooperation) ในระดับนี้ประชาชนจะให้ความร่วมมือในการพัฒนาตามแผนงานที่ริเริ่มโดยหน่วยงานภายนอกบางครั้งประชาชนจะร่วมเสียสละเวลา แรงงาน และทรัพย์สิน เพื่อให้แผนงานนั้นประสบความสำเร็จ การมีส่วนร่วมในระดับนี้ถือเป็นการมีส่วนร่วมในระดับที่ยอมรับได้ (Acceptable level of participation)

2.3 ระดับการใช้ประโยชน์ (Utilization) ในระดับนี้ประชาชนจะยอมรับและใช้ประโยชน์จากบริการที่กำหนดไว้ ถือว่าการมีส่วนร่วมในระดับนี้เป็นการยอมรับบริการเท่านั้น เช่น การเข้าร่วม โครงการวางแผนครอบครัว เป็นต้น

3. การจำแนกตามประเภทของผู้มีส่วนร่วม (อคิน รพีพัฒน์ และคณะ, 2527: 102) จะต้องพิจารณาถึงสถานภาพส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว การศึกษา ชนชั้นทางสังคม ระดับรายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ และสถานภาพการถือครองที่ดิน เป็นต้น

4. การจำแนกตามรูปแบบของการมีส่วนร่วม (From of participation) ดัสเซลดอร์ฟ (Dusseldorp, 1981: 18 - 19) ได้จำแนกวิธีเข้าไปมีส่วนร่วม (Way of Participation) แบ่งเป็น 2 ทาง คือ

4.1 การมีส่วนร่วมทางตรง หมายถึง การที่บุคคลเข้าร่วมในกิจกรรมพัฒนาด้วยตนเอง เช่น การเข้าร่วมประชุม ร่วมอภิปราย ร่วมใช้งาน หรือร่วมลงคะแนนเสียง เป็นต้น

4.2 การมีส่วนร่วมทางอ้อม หมายถึง การเข้าร่วมผ่านกิจกรรมผ่านตัวแทน หรือการให้การสนับสนุนโดยไม่นำตนเองเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรง

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า วิธีการวัดการมีส่วนร่วมสามารถแยกจำแนกตามประเภท การมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการพัฒนา จำแนกตามระดับความเข้มของการมีส่วนร่วม จำแนกตาม ประเภทของผู้มีส่วนร่วม และจำแนกตามรูปแบบของการมีส่วนร่วม คือ

1. การจำแนกประเภทการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนการพัฒนา มี 4 ขั้นตอน
 - ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
 - ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
 - ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
 - ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
2. จำแนกตามระดับความเข้มของการมีส่วนร่วม มี 3 ระดับ
 1. ระดับการตัดสินใจ
 2. ระดับความมีส่วนร่วม
 3. ระดับการใช้ประโยชน์
3. การจำแนกตามประเภทของผู้มีส่วนร่วม เช่น เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว การศึกษา ชนชั้นทางสังคม ระดับรายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ และสถานภาพการถือครองที่ดิน เป็นต้น
4. การจำแนกตามรูปแบบของการมีส่วนร่วมได้แบ่งออกเป็น 2 ทาง คือ
 1. การมีส่วนร่วมทางตรง คือ การที่บุคคลเข้าร่วมในกิจกรรมพัฒนาด้วยตนเอง
 2. การมีส่วนร่วมทางอ้อม คือ การเข้าร่วมผ่านกิจกรรมผ่านตัวแทน

1.2 บริบทชุมชน

1.2.1 ประวัติตำบลลำใหญ่

แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2560 - 2562) เดิมตำบลลำใหญ่แบ่งเป็นสองส่วน คือ ส่วนทางทิศเหนือของทางรถไฟเป็นเขตปกครองของตำบลปากแพรก ทางทิศใต้ของทางรถไฟเป็นเขตการปกครองของตำบลหนองเสม็ด เมื่อปี พ.ศ. 2484 ได้แบ่งแยกส่วนการปกครองออกอีกหนึ่งตำบล เรียกว่า ตำบลลำใหญ่ ซึ่งเรียกตามชองของลำน้ำที่มีความสวยงามและกว้างใหญ่มาก เมื่อครั้งสงครามโลกครั้งที่ 2 อำเภอรุ่งแสงเป็นเป้าหมายของการโจมตีทางอากาศด้วยผู้คนในละแวกนั้นได้เข้าไปซ่อนตัวภายในลำ ต่อมาเรียกตำบลนี้ว่า ตำบลลำใหญ่

ตำบลลำใหญ่ อำเภอรุ่งแสง จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 หมู่บ้าน ในสมัยแรก ต่อมาเห็นว่าบางหมู่บ้านมีครัวเรือนที่ต้องรับผิดชอบมากและเกณฑ์ที่จะแบ่งหมู่บ้าน จึงมีการแบ่งหมู่บ้าน หมู่ที่ 1 ออกเป็นหมู่ที่ 8, หมู่ที่ 2 ออกเป็นหมู่ที่ 7, หมู่ที่ 3 ออกเป็นหมู่ที่ 9, หมู่ที่ 5

ออกเป็นหมู่ที่ 10 สรุปได้ว่าปัจจุบันตำบลถ้ำใหญ่มีการปกครองทั้งหมด 10 หมู่บ้าน กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศยกฐานะสภาตำบลถ้ำใหญ่เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำใหญ่โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 และองค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำใหญ่ ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลถ้ำใหญ่ วันที่ 7 ตุลาคม 2554

1.2.2 พื้นที่ตั้งอาณาเขต

ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ทางด้านตะวันออก ห่างจากที่ว่าการอำเภอทุ่งสงไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 6 กิโลเมตร มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลนาหลวงเสน อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เทศบาลเองทุ่งสงและตำบลชะมาย อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2.3 เนื้อที่

เทศบาลตำบลถ้ำใหญ่ มีเนื้อที่ประมาณ 77.96 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 48,726 ไร่ ประมาณร้อยละ 9.71 ของพื้นที่อำเภอทุ่งสง (อำเภอทุ่งสงมีพื้นที่ประมาณ 802.977 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 501,860.02 ไร่) หรือประมาณร้อยละ 0.22 ของพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช (จังหวัดนครศรีธรรมราช มีพื้นที่ 9,94250 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6,214064 ไร่)

1.2.4 ภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศทางทิศตะวันออกของตำบล ซึ่งเป็นแนวเขตติดต่อของอำเภอทุ่งสงกับอำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จะมีภูเขาใหญ่หลายลูกสลับซับซ้อนกันเป็นแนว เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารหลากหลายสาย พื้นที่เป็นควนเขา และมีลำคลองลำห้วยสลับกันเป็นจำนวนมาก เช่น คลองท่าโหลน คลองชัยศรี คลองโยง คลองปากแพรก เป็นต้น และลักษณะของพื้นที่จะลาดเทลงมาจากทิศตะวันตกเรื่อยๆ จนสุดแนวเขตของตำบล บางส่วนซึ่งที่ราบของตำบล

1.2.5 ลักษณะดินของตำบล

สภาพดินตำบลถ้ำใหญ่พื้นเป็นควนเขาเนิน ซึ่งดินบริเวณนี้มีความสมบูรณ์ดีมาก เหมาะการเพาะปลูกพืชทุกชนิด ส่วนที่ราบความสมบูรณ์ของดินปานกลาง เหมาะแก่การปลูกพืชหลายชนิด ได้แก่ ยางพารา ไม้ผลไม่ยืนต้น พืชไร่ พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ เป็นต้น

1.2.6 การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลถ้ำใหญ่ ได้แบ่งการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ดังนี้ หมู่ที่ 1 บ้านเป็ก, หมู่ที่ 2 บ้านไสใหญ่, หมู่ที่ 3 บ้านจำปา, หมู่ที่ 4 บ้านถ้ำใหญ่, หมู่ที่ 5 บ้านตาแยม, หมู่ที่ 6 บ้านน้ำพุ, หมู่ที่ 7 บ้านไสใหญ่เหนือ, หมู่ที่ 8 บ้านไร่ควน, หมู่ที่ 9 บ้านน้ำรอบและหมู่ 10 บ้านห้วยดำ

1.2.7 ประวัติหมู่บ้าน

บ้านน้ำพุ เนื่องจากเดิมมีลุ่มน้ำกว้าง ประมาณ 20x20 เมตร ซึ่งมีน้ำผุดขึ้นมาตลอดปีไม่เคยขาดสาย เป็นแหล่งน้ำดื่มน้ำใช้ของชาวบ้านเกือบทั้งหมู่บ้าน ตามตำนานเล่าว่าเมื่อครั้งอดีตที่บรรพบุรุษในหมู่ที่ 3 ตำบลถ้ำใหญ่ มีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงเป็นต้นน้ำที่ไหลมาสู่ช่องหินดังกล่าว และหายไปใต้พื้นดินซึ่งชาวบ้านไม่ทราบที่ไหลไปสู่ที่แห่งใด จึงใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านโดยเอาเกลือใส่ลงไปในช่วงหินดังกล่าว 2 วันผ่านไปปรากฏว่าเกลือดังกล่าวมาผุดที่วังน้ำพุหมู่ที่ 6 ตำบลถ้ำใหญ่ ซึ่งมีระยะทางห่างกันถึง 5 กิโลเมตร ซึ่งน้ำผุดขึ้นสูงประมาณ 52 เมตร เป็นน้ำใสสะอาดด้วยการกรองของธรรมชาติเองจึงเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้าน “บ้านน้ำพุ”

1.2.8 ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน

บ้านน้ำพุหมู่ที่ 6 เป็น 1 ใน 10 หมู่บ้านของตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของตำบล ระยะทางห่างจากอำเภอประมาณ 12 กิโลเมตร เนื้อที่ทั้งหมด 4,865 ไร่ ลักษณะภูมิประเทศมีรูปร่างยาวจากทิศเหนือไปสูทิศใต้ ระยะทาง 6 กิโลเมตร ทางทิศใต้ของหมู่บ้านจะมีลักษณะเป็นภูเขาใหญ่หลายลูกสลับกันเป็นแนว เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารหลายสาย พื้นที่เป็นควนเขาและเป็นหมู่บ้านที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่ามีป่าที่อุดมสมบูรณ์ ลำธารไหลผ่านกลางหมู่บ้านเป็นหมู่บ้านที่เป็นทั้งต้นน้ำ จากป่าชุมชนบ้านวังไทร (ถ้ำพระหอ) เนื้อที่ 2,952 ไร่เศษ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณรงค์ศักดิ์ สาธิตศานนท์ (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนบ้านทุ่งมหา ตำบลปากคลอง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยพบว่า

ขั้นที่ 1 ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนโดยใช้แบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือน จำนวน 132 คน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับต่ำ ทั้งด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและเศรษฐกิจ และด้านการเมืองและการบริหาร

ขั้นที่ 2 ผลการพัฒนาร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน โดยใช้กระบวนการ AIC กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน พบว่า ผลการพัฒนา ได้แผนปฏิบัติการพัฒนาชุมชน ซึ่งมี 20 กิจกรรมโครงการ ได้แก่ กิจกรรมที่ชุมชนสามารถทำได้เอง ประกอบด้วย 1) กิจกรรมขุดลอกคลอง ซ่อมถนนที่ชำรุด และซ่อมแซมติดตั้งไฟฟ้าข้างทาง 2) กิจกรรมทำความสะอาด ถังประปาบริเวณบ้านเรือนและบริเวณชายหาด 3) กิจกรรมจัดตั้งยามชุมชน 4) กิจกรรมเสริมสร้าง

คุณธรรมจริยธรรมของคนในชุมชน 5) กิจกรรมอนุรักษ์ป่าชายเลนและป่าชุมชน 6) กิจกรรมจัดตั้งชมรมสร้างเสริมสุขภาพของคนในชุมชน 7) กิจกรรมเสริมสร้างการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น และ 8) กิจกรรมปรับปรุงภูมิทัศน์ชุมชน สำหรับกิจกรรมที่ต้องขอรับการสนับสนุนจาก อบต. ประกอบด้วย 1) โครงการจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียนยากจนและหางานให้ทำช่วงปิดภาคเรียน 2) โครงการปรับปรุงระบบประปา และสร้างถังกักเก็บน้ำของชุมชน 3) โครงการอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาการประกอบอาชีพ และสร้างอาชีพเสริม 4) โครงการพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนและนักการเมืองท้องถิ่น 5) โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน 6) โครงการก่อสร้างถนน สร้างแนวกันคลื่น และซ่อมสะพานปลาที่ชำรุด 7) โครงการสร้างลานกีฬาชุมชน พร้อมจัดหาอุปกรณ์กีฬา 8) โครงการอบรมให้ความรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และ 9) โครงการเผยแพร่ความรู้เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน ส่วนกิจกรรมที่ต้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ประกอบด้วย 1) โครงการประกันพืชผลทางการเกษตร 2) โครงการตั้งศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น และ 3) โครงการออกเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

ขั้นที่ 3 ผลการประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน โดยผู้รอบรู้เฉพาะเรื่อง จำนวน 5 ท่าน ประเมินแผนปฏิบัติงานโดยตรง พบว่า กิจกรรมโครงการที่ผู้เข้าร่วมประชุมกำหนดขึ้น ทั้งด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและเศรษฐกิจ และด้านการเมืองและการบริหารมีความเป็นไปได้ เป็นกิจกรรมโครงการที่สามารถนำมาพัฒนาชุมชนได้

เศรษฐไชย หทัยวรรณ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพี้ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพี้ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

อารดา พุ่มศิริ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในชุมชนอิสลามคลองกุ่มและชุมชนสมหวัง เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ผลสรุปได้ว่า

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในชุมชน อิสลามคลองกุ่มและชุมชนสมหวัง เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร พบว่า

1.1 ประชาชนในชุมชนชุมชนอิสลามคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการดำเนินงาน ด้านการประเมินผลการดำเนินงาน ด้านการรับประโยชน์จากการพัฒนาและด้านการตัดสินใจ

1.2 ประชาชนในชุมชนสมหวัง เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการดำเนินงาน ด้านการประเมินผลการดำเนินงาน ด้านการรับประโยชน์จากการพัฒนาและด้านการตัดสินใจ

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในชุมชนอัสลามคลองกุ่มและชุมชนสมหวัง เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ที่มีสภาพต่างกัน พบว่า

2.1 ประชาชนในชุมชนอัสลามคลองกุ่มที่มีเพศที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ประชาชนในชุมชนสมหวังที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน และที่อยู่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนระหว่างประชาชนในชุมชนอัสลามคลองกุ่มกับประชาชนในชุมชนสมหวัง เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนในชุมชนอัสลามคลองกุ่มกับประชาชนในชุมชนสมหวัง มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนโดยภาพรวมด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับประโยชน์ จากการพัฒนา และด้านการประเมินผลการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เสมา ชั่งทอง (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ของประชาชนในชุมชน เขตเทศบาลนครนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลนครนครราชสีมา โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดคือการมีส่วนร่วมทางการเมือง รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ การมีส่วนร่วมด้านการบริหาร

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ของประชาชนในชุมชน เขตเทศบาลนครนครราชสีมา มีดังนี้

2.1 จำแนกตามขนาดของชุมชน โดยภาพรวมพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนที่มีขนาดแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกันทุกด้าน

2.2 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสังคม และด้านการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 จำแนกตามสถานภาพสมรส โดยภาพรวมพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสังคม และด้านการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเศรษฐกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.7 จำแนกตามรายได้ โดยภาพรวมพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ด้านการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรชาติ แก้วเก่า (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพรณานิคม อำเภอพรณานิคม จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการมีส่วนร่วมการพัฒนาของชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพรณานิคม อำเภอพรณานิคม จังหวัดสกลนคร มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.92$)

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลพรณานิคม อำเภอพรณานิคม จังหวัดสกลนคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.42$) คือมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.96 ถึง 2.76

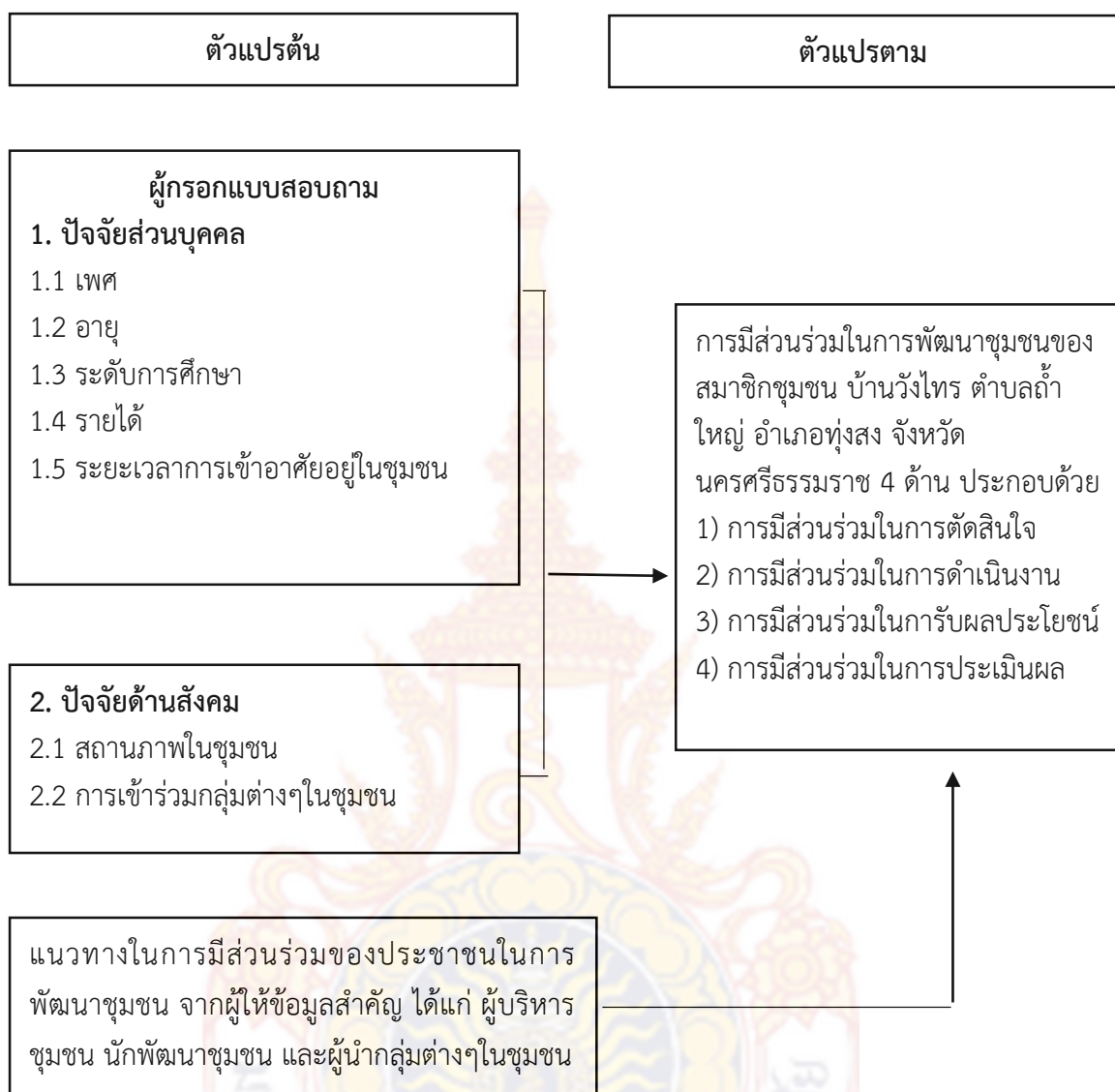
3. การดำเนินงานการมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพรณานิคม อำเภอพรณานิคม จังหวัดสกลนคร ด้านการพัฒนาชุมชน ด้านทรัพยากรมนุษย์ ร้อยละ 25.77 ด้านการบริหารบ้านเมืองที่ดี ร้อยละ 32.99 ด้านเศรษฐกิจ ร้อยละ 21.65 และด้านการท่องเที่ยว ร้อยละ 19.59

อนงค์ แสงสว่าง (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสงเปือย อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสงเปือย โดยรวมแล้วรายชั้นอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ชั้น เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ชั้นการริเริ่มพัฒนา ชั้นการได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา ชั้นการวางแผนพัฒนา ชั้นดำเนินการพัฒนาและชั้นประเมินผลการพัฒนามีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มากกว่าชั้นดำเนินการพัฒนา

วิษณุ หยกจินดา (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีส่วนร่วมในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีส่วนร่วมในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในระดับมาก และสุดท้ายด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการมีส่วนร่วมในระดับน้อย ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. กรอบแนวความคิดในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดกรอบแนวความคิดในการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านสังคม ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชนบ้านวังไทร โดยศึกษาตามกรอบแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ โคเฮน และอ็อพฮอฟ (Cohen and Cphoff) ประกอบด้วยกรอบแนวคิดพื้นฐานการมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ดังแสดงในภาพ 2.1

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

4. สมมุติฐาน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องผู้ศึกษาได้ตั้งสมมุติฐานในการศึกษาครั้งนี้ไว้ ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของกลุ่มสมาชิกชุมชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอร่องสูง จังหวัด นครศรีธรรมราช ที่มีกลุ่มสมาชิกชุมชนและกลุ่มผู้นำชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กัน

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลลำใหญ่ อำเภอกู่สูง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชน 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก 3) เพื่อเปรียบเทียบระดับการเปิดโอกาสของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน 4) เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และจัดทำข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน

1. สถานที่หรือพื้นที่ศึกษา

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดชุมชนบ้านวังไทร หมู่ที่ 6 ตำบลลำใหญ่ อำเภอกู่สูง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านวังไทร หมู่ที่ 6 ตำบลลำใหญ่ อำเภอกู่สูง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 108 ราย โดยกลุ่มตัวอย่างผู้กรอกแบบสอบถามคือ สมาชิกที่อยู่ในวัยทำงาน จำนวน 73 ราย และผู้นำชุมชน จำนวน 10 ราย

2.2 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยให้ค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ของจำนวนประชากร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 กลุ่ม คือ สมาชิกที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านวังไทร หมู่ 6 ตำบลลำใหญ่ อำเภอกู่สูง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 108 ราย การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงประชากรที่อยู่ในวัยทำงาน จำนวน 73 ราย และผู้นำชุมชน จำนวน 10 ราย ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรชุมชนบ้านวังไทร หมู่ที่ 6 ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอร่องสูง จังหวัดนครศรีธรรมราช			
ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร (คน)	สมาชิกชุมชน (คน)	ผู้นำชุมชน (คน)
บ้านวังไทร	108	73	10

ที่มา: เทศบาลตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอร่องสูง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมผู้วิจัย ได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างเครื่องมือ ประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close ended questionnaire) และคำถามปลายเปิด (Open ended questionnaire) ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป โดยเป็นปัจจัยด้านปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และ ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป โดยเป็นปัจจัยทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพในชุมชนและการเข้าร่วมกลุ่มในชุมชน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการพัฒนาของสมาชิกชุมชน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนการประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 31 ข้อ แยกออกเป็น

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำนวน 8 ข้อ
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำนวน 8 ข้อ
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำนวน 10 ข้อ
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการพัฒนาของสมาชิก

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการพัฒนาของสมาชิกและการเปิดโอกาสของผู้นำชุมชน โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะของคำตอบแบบให้คะแนนความคิดเห็น โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ และให้น้ำหนักคะแนนดังนี้

มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด	5	คะแนน
มีส่วนร่วมในระดับมาก	4	คะแนน
มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง	3	คะแนน
มีส่วนร่วมในระดับน้อย	2	คะแนน
มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล ใช้เกณฑ์การแปลผล ใช้เกณฑ์การแปลผลตามหลักเกณฑ์การแบ่งแบบใช้อัตราภาคชั้น โดยใช้คะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด ผลลัพธ์ที่ได้หารด้วยจำนวนชั้นที่แบ่ง ซึ่งในการศึกษานี้คะแนนสูงสุดคือ 5 และคะแนนต่ำสุด คือ 1 แบ่งระดับแบ่งชั้นออกเป็น 5 ระดับ ค่าอัตราภาคชั้นที่ได้คือ 0.80 และนำมากำหนดขอบเขตมัธยฐานในการอ่านช่วงค่าเฉลี่ย ดังนี้

ขอบเขตมัธยฐาน	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
ขอบเขตมัธยฐาน	3.42 – 4.20	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับมาก
ขอบเขตมัธยฐาน	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
ขอบเขตมัธยฐาน	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับน้อย
ขอบเขตมัธยฐาน	1.00 – 1.80	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

3.2 การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีความถูกต้องน่าเชื่อถือ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการโดยนำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้น นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ จากนั้นนำไปทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง (Try out) ในกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้คำสั่ง Reliability ที่มีอยู่ในโปรแกรม SPSS/PC+

ตัวชี้วัดที่นำมาหาค่าความน่าเชื่อถือ ได้แก่ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้าน

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลจำนวน หากพบว่าตัวชี้วัดใดให้ความเชื่อมั่นต่ำ จะพิจารณาตัดข้อคำถามบางข้อออกไป เพื่อให้ความน่าเชื่อถือของแต่ละด้านสูงขึ้น ส่วนข้อคำถามอื่น ๆ พยายามปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามบางข้อให้ผู้ตอบคำถามเข้าใจง่ายขึ้น และให้มีความกระชับและเป็นภาษาที่เข้าใจง่าย

ส่วนที่ 3 ของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน ที่จัดทำขึ้น และผ่านการตรวจสอบคุณภาพและเครื่องมือแล้ว ประกอบด้วย 4 ด้าน แต่ละด้านมีจำนวนข้อคำถามดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำนวน 8 ข้อ และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา = .944 หมายความว่า ข้อคำถามด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 94.4 (ตารางผนวก 1)

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำนวน 8 ข้อ และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา = .929 หมายความว่า ข้อคำถามด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 92.9 (ตารางผนวก 2)

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำนวน 10 ข้อ และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา = .926 หมายความว่า ข้อคำถามด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 92.6 (ตารางผนวก 3)

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลจำนวน 5 ข้อ และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา = .904 หมายความว่า ข้อคำถามด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีความน่าเชื่อถือ ร้อยละ 90.4 (ตารางผนวก 4)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลประชากรที่อยู่ในชุมชนบ้านวังไทร จากเทศบาลตำบลลำไใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลพื้นฐานและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยใช้แบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical package for the social science, SPSS) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นข้อมูลนามบัญญัติ (Nominal scale) และข้อมูลระดับมาตราอันดับ (Ordinal scale)

2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และข้อมูลระดับอัตราส่วน (Ratio scale)

3. การทดสอบแบบยู (TheMann-WhineyUtest) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการเปิดโอกาสของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีกลุ่มสมาชิกชุมชนและผู้นำชุมชน โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

5. ขอบเขตการศึกษา

5.1 ขอบเขตด้านประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้มุ่งศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างประชากรที่อยู่ในวัย และผู้นำชุมชน บ้านวังไทร หมู่ที่ 6 ตำบลลำใหญ่ อำเภอร่องสูง จังหวัดนครศรีธรรมราช

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้ ศึกษาเฉพาะข้อมูลพื้นฐานของประชากรในชุมชนบ้านวังไทร หมู่ที่ 6 ตำบลลำใหญ่ อำเภอร่องสูง จังหวัดนครศรีธรรมราช อันประกอบด้วยตัวแปร ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาการเข้าอาศัยอยู่ในชุมชน และปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ สถานภาพในชุมชน การเข้าร่วมกลุ่มต่างๆในชุมชน นอกจากนี้ยังมุ่งศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน ใน 4 ด้าน ตามความคิดเห็นของประชากร คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) รวมทั้งมุ่งศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน

5.3 ขอบเขตต้นตัวแปร

การศึกษานี้ มุ่งศึกษาตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาการเข้าอาศัยอยู่ในชุมชน และปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ สถานภาพในชุมชน การเข้าร่วมกลุ่มต่างๆในชุมชน และตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การพัฒนา หมายถึง ทำให้ก้าวหน้า ทำให้มั่นคง ทำให้ดีขึ้น ทำให้ยั่งยืนขึ้นในที่นี้คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาของสมาชิกชุมชนบ้านวังไทร อำเภอร่องสูง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้ชุมชนมีความมั่นคง แข็งแรง มีความเจริญ ก้าวหน้า บนฐานทรัพยากรที่ชุมชนมีอยู่เป็นอยู่

6.2 การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนในชุมชนเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องในการร่วมคิด ร่วมทำร่วมรับผลและร่วมประเมินผลหรือติดตามแก้ไขการดำเนินงานพัฒนาชุมชน โดยเข้ามามีส่วนร่วมใน 4 ด้าน คือ

1. การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการกำหนด และการจัดลำดับ การคัดเลือกความสำคัญของกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน
2. การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน การดำเนินงานการพัฒนาชุมชนตามแผนหรือนโยบาย และการให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน
3. การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน หรือผลที่เกิดขึ้นแก่ชุมชนจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
4. การมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนให้เป็นไปตามแผนงานและ โครงการมีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เพื่อปรับปรุง แก้ไข พัฒนา ให้กิจกรรมการพัฒนาประสบความสำเร็จ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล แก่ชุมชนอย่างตรงประเด็นมากที่สุด

6.3 สมาชิกในชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันเป็นสังคมในพื้นที่พื้นที่หนึ่ง และมักจะเป็นสังคมนขนาดเล็ก ในที่นี้ได้แก่สมาชิกในชุมชนบ้านวังไทร หมู่ที่ 6 อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาการมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลลำใหญ่ อำเภอยางสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือ สมาชิกชุมชนบ้านวังไทร จำนวน 73 คน และกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มผู้นำในชุมชน จำนวน 10 คน รวมตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น จำนวน 83 คน นำเสนอผลการศึกษาในประเด็น ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก รวมทั้งเปรียบเทียบระดับการเปิดโอกาสของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน ตลอดจนปัญหาอุปสรรค และจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

เพศ : ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52.10) เป็นเพศชาย รองลงมา (ร้อยละ 47.90) เป็นเพศหญิง ส่วนผู้นำชุมชน ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.00) เป็นเพศชาย รองลงมา (ร้อยละ 40.00) เป็นเพศหญิง

อายุ : ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่มีอายุ เฉลี่ย 44.85 ปี ส่วนผู้นำชุมชนมีอายุ เฉลี่ย 45.60 ปี

ระดับการศึกษา : ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 43.80) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา (ร้อยละ 37.00) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 13.70 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 4.10 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และร้อยละ 1.40 จบการศึกษาระดับอนุปริญญา

ส่วนผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 30.00) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับปริญญาตรี รองลงมา (ร้อยละ 20.00) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และร้อยละ 10.00 จบการศึกษาระดับอนุปริญญาและสูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพ : สมาชิกในชุมชน ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 83.60) ทำอาชีพทางการเกษตรรองลงมา (ร้อยละ 9.60) เป็นพนักงานเอกชน และร้อยละ 6.80 มีอาชีพรับราชการ

และผู้นำชุมชน ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 83.10) พนักงานเอกชน(ร้อยละ 10.00) และรับราชการ (ร้อยละ 7.20)

รายได้ต่อเดือน : สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 49.30) มีรายได้ 15,000 – 20,000 บาท รองลงมา (ร้อยละ 46.60) มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 2.70 มีรายได้ 20,001 – 25,000 บาท และร้อยละ 1.40 มีรายได้สูงกว่า 25,001 บาทขึ้นไป

ส่วนผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 50.00) มีรายได้ 15,000 – 20,000 บาท รองลงมา (ร้อยละ 30.00) มีรายได้ 20,001 – 25,000 บาท และร้อยละ 10.00 มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท และสูงกว่า 25,001 บาทขึ้นไป

ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน : ประชากรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.50) มีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป รองลงมา (ร้อยละ 22.90) อาศัยอยู่อยู่ในชุมชน 5-10 ปี และ (ร้อยละ 3.60) อาศัยอยู่ต่ำกว่า 5 ปี

1.2 ปัจจัยด้านสังคม

สถานภาพทางสังคม : ผลการศึกษาพบว่า (ร้อยละ 88.00) เป็นสมาชิกในชุมชน และ (ร้อยละ 12.00) เป็นผู้นำชุมชน

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน : ผลการศึกษาพบว่าสมาชิก ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.60) ไม่มีการเข้าร่วมกลุ่มใดๆ รองลงมา (ร้อยละ 26.00) มีการเข้าร่วม 1 กลุ่ม และ ร้อยละ 1.40 มีการเข้าร่วม 2 กลุ่มขึ้นไป

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

ประเภทข้อมูล	สมาชิกในชุมชน (n = 73)	ผู้นำชุมชน (n = 10)	รวม (N = 83)
1. เพศ (ร้อยละ)			
- ชาย	52.10	60.00	53.00
- หญิง	47.90	40.00	47.00
2. อายุเฉลี่ย (ปี)	44.85	45.60	44.93
3. ระดับการศึกษา (ร้อยละ)			
- ประถมศึกษา	43.80	20.00	41.00
- มัธยมศึกษาตอนต้น	13.70	30.00	12.00
- มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	37.00	-	36.10
- อนุปริญญา	1.40	10.00	2.40
- ปริญญาตรี	4.10	30.00	7.20
- สูงกว่าปริญญาตรี	-	10.00	1.20

4. อาชีพ (ร้อยละ)			
- อาชีพทางการเกษตร	83.60	80.00	83.10
- พนักงานเอกชน	9.60	10.00	9.60

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเภทข้อมูล	สมาชิกในชุมชน (n = 73)	ผู้นำชุมชน (n = 10)	รวม (N = 83)
- รับราชการ	6.80	10.00	7.20
5. รายได้ (บาทต่อเดือน) (ร้อยละ)			
- ต่ำกว่า 15,000 บาท	46.60	10.00	42.20
- 15,000 – 20,000 บาท	49.30	50.00	49.40
- 20,001 – 25,000 บาท	2.70	30.00	6.00
- สูงกว่า 25,001 บาทขึ้นไป	1.40	10.00	2.40
6. ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน (ร้อยละ)			
- ต่ำกว่า 5 ปี	4.10	-	3.60
- 5 – 10 ปี	20.50	40.00	22.90
- มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	75.30	60.00	73.50
7. สถานภาพทางสังคม			
- เป็นผู้นำชุมชน/สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล/หัวหน้ากลุ่ม	-	100.00	12.00
- เป็นลูกบ้าน	100.00	-	88.00
8. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน (ร้อยละ)			
- ไม่มีการเข้าร่วมกลุ่มใดๆ	72.60	90.00	74.70
- เข้าร่วม 1 กลุ่ม	26.00	10.00	24.10
- เข้าร่วม 2 กลุ่มขึ้นไป	1.40	-	1.20

2. ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก

การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะของคำตอบแบบที่ให้คะแนนตามการปฏิบัติจริง โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ และให้นำน้ำหนักคะแนน ดังนี้

มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด	5	คะแนน
มีส่วนร่วมในระดับมาก	4	คะแนน
มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง	3	คะแนน
มีส่วนร่วมในระดับน้อย	2	คะแนน
มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล ใช้เกณฑ์การแปลผล ใช้เกณฑ์การแปลผลตามหลักเกณฑ์การแบ่งแบบใช้อัตราภาคชั้น โดยใช้คะแนน - คะแนนต่ำสุด ผลลัพธ์ที่ได้หารด้วยจำนวนชั้นที่แบ่ง ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้คะแนนสูงสุดคือ 5 และคะแนนต่ำสุด คือ 1 แบ่งระดับแบ่งชั้นออกเป็น 5 ระดับ ค่าอัตราภาคชั้นที่ได้คือ 0.80 และนำมากำหนดขอบเขตมัธยฐานในการอ่านช่วงค่าเฉลี่ย ดังนี้

ขอบเขตมัธยฐาน	4.21 – 5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
ขอบเขตมัธยฐาน	3.42 – 4.20	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับมาก
ขอบเขตมัธยฐาน	2.61 – 3.40	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
ขอบเขตมัธยฐาน	1.81 – 2.60	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับน้อย
ขอบเขตมัธยฐาน	1.00 – 1.80	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกชุมชน เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$)

เมื่อจัดลำดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกชุมชน จากมากไปน้อย พบว่า ลำดับที่ 1 คือ มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจคัดเลือกกิจกรรมหรือ โครงการที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาชุมชน และมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลในการตัดสินใจ วางแผนพัฒนาหรือจัดกิจกรรมของกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน ($\bar{X} = 3.35$) ลำดับที่ 2 คือ มีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือและพิจารณา โครงการต่าง ๆ ที่อาจเกิดปัญหาต่อการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.34$) ลำดับที่ 3 คือ มีส่วนร่วมในการแสดงความเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อคณะกรรมการชุมชน ตัดสินใจเลือก โครงการที่ไม่ตรงกับการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.23$) ลำดับที่ 4 คือ มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อการ

แก้ไข/พัฒนาที่ตรงประเด็น ($\bar{X} = 3.19$) ลำดับที่ 5 คือ มีส่วนร่วมในการกำหนดขั้นตอนหรือแผนงาน การพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.17$) ลำดับที่ 6 คือ มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และ นำเสนอปัญหาในการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.16$) และลำดับที่ 7 คือ มีส่วนร่วมในการกำหนดขั้นตอน หรือแผนงานการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.14$) ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิกด้านการมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	สมาชิกในชุมชน (n = 73)		ผู้นำชุมชน (n = 10)		รวม (N = 83)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ใน ชุมชนเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจ คัดเลือกกิจกรรมหรือ โครงการที่เหมาะสม สำหรับการพัฒนาชุมชน	3.23 ¹	0.71	4.20 ⁴	0.42	3.35 ¹	0.75
2. ท่านมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือและ พิจารณา โครงการต่าง ๆ ที่อาจเกิดปัญหาต่อ การพัฒนาชุมชน	3.22 ²	0.75	4.20 ⁴	0.63	3.34 ²	0.80
3. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาที่เกิดขึ้น ในชุมชน เพื่อการแก้ไข/พัฒนาที่ตรงประเด็น	3.04 ⁴	0.84	4.30 ³	0.48	3.19 ⁴	0.90
4. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความเห็น คัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อ คณะกรรมการชุมชน ตัดสินใจเลือก โครงการ ที่ไม่ตรงกับการพัฒนาชุมชน	3.04 ⁴	0.73	4.60 ¹	0.51	3.23 ³	0.87
5. ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของ ปัญหา และนำเสนอปัญหาในการพัฒนา ชุมชน	2.96 ⁶	0.73	4.60 ¹	0.51	3.16 ⁶	0.89

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	สมาชิกใน ชุมชน (n = 73)		ผู้นำชุมชน (n = 10)		รวม (N = 83)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
6. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดขั้นตอนหรือ แผนงานการพัฒนาชุมชน	2.97 ⁵	0.78	4.60 ¹	0.51	3.17 ⁵	0.92
7. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดขั้นตอนหรือ แผนงานการพัฒนาชุมชน	2.96 ⁶	0.78	4.50 ²	0.70	3.14 ⁷	0.92
8. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลในการ ตัดสินใจ วางแผนพัฒนาหรือจัดกิจกรรมของ กลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน	3.07 ³	0.77	4.60 ¹	0.51	3.35 ¹	0.75
รวม	3.06	0.76	4.45	0.53	3.24	0.85

หมายเหตุ : ตัวเลขที่ยกขึ้นแสดงการจัดอันดับค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิกตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกชุมชน เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$)

เมื่อจัดลำดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกชุมชน จากมากไปน้อย พบว่า ลำดับที่ 1 คือ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่มงานต่าง ๆ ในชุมชน ($\bar{X} = 3.55$) ลำดับที่ 2 คือ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ เมื่อมีกิจกรรม หรือโครงการในการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.52$) ลำดับที่ 3 คือ มีส่วนร่วมในการเชิญชวนให้คนในชุมชนเข้าร่วมปฏิบัติงานการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.52$) ลำดับที่ 4 คือ มีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.41$) ลำดับที่ 5 คือ มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือ ดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.33$) ลำดับที่ 6 คือ มีส่วนร่วมในการคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อคณะกรรมการพัฒนาชุมชนดำเนินกิจกรรมที่ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์การพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.12$) ลำดับที่ 7 คือ มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูล

แผนงานการพัฒนาพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.24$) และลำดับที่ 8 คือ มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินงานการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.14$) ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิกด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	สมาชิกในชุมชน (n = 73)		ผู้นำชุมชน (n = 10)		รวม (N = 83)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาชุมชน	3.14 ⁵	0.82	4.70 ²	0.48	3.33 ⁵	0.93
2. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินงานการพัฒนาชุมชน	2.93 ⁸	0.78	4.70 ²	0.67	3.14 ⁸	0.96
3. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชน	3.21 ⁴	0.81	4.90 ¹	0.31	3.41 ⁴	0.95
4. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อคณะกรรมการพัฒนาชุมชนดำเนินกิจกรรมที่ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์การพัฒนาชุมชน	2.95 ⁷	0.74	4.40 ⁵	0.69	3.12 ⁶	0.87
5. ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูล แผนงานการพัฒนาพัฒนาชุมชน	3.07 ⁶	0.73	4.50 ⁴	0.70	3.24 ⁷	0.86
6. ท่านมีส่วนร่วมในการเชิญชวนให้คนในชุมชนเข้าร่วมปฏิบัติงานการพัฒนาชุมชน	3.26 ³	3.54	4.60 ³	0.51	3.42 ³	0.78
7. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างกลุ่มงานต่าง ๆ ในชุมชน	3.44 ¹	0.68	4.40 ⁵	0.69	3.55 ¹	0.75
8. ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ เมื่อมีกิจกรรม หรือโครงการในการพัฒนาชุมชน	3.37 ²	0.73	4.60 ³	0.51	3.52 ²	0.81
รวม	3.17	1.10	4.60	0.57	3.34	0.86

หมายเหตุ : ตัวเลขที่ยกขึ้นแสดงการจัดอันดับค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิกตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

2.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของสมาชิกชุมชน เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$)

เมื่อจัดลำดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของสมาชิกชุมชน จากมากไปน้อย พบว่า ลำดับที่ 1 คือ เห็นว่าชุมชนได้รับประโยชน์จากกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่ชุมชนได้ร่วมกันทำ ($\bar{X} = 3.53$) ลำดับที่ 2 มีความยินดีและภาคภูมิใจเมื่อโครงการต่าง ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านและชุมชน ($\bar{X} = 3.51$) ลำดับที่ 3 มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนมากขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วม กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของการพัฒนา ชุมชน และเห็นว่าในการพัฒนาชุมชนสามารถแก้ปัญหาในชุมชนได้อย่างยั่งยืน ($\bar{X} = 3.42$) ลำดับที่ 4 มีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมของชุมชนที่ทำให้มีการพบปะสังสรรค์สร้างความสามัคคีในชุมชนมากขึ้น ($\bar{X} = 3.37$) ลำดับที่ 5 มีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเพื่อ เตรียมการประเมินผลการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.36$) ลำดับที่ 6 มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการพัฒนาชุมชนให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ($\bar{X} = 3.35$) ลำดับที่ 7 มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จาก กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนา ชุมชน ($\bar{X} = 3.33$) และลำดับที่ 8 มีส่วนร่วมในการติดตามดูผลงานและสภาพปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.22$) ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิกด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	สมาชิกในชุมชน (n = 73)		ผู้นำชุมชน (n = 10)		รวม (N = 83)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนมากขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	3.26 ⁴	0.57	4.60 ²	0.51	3.42 ³	0.71
2. ท่านมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมของชุมชนที่ทำให้มีการพบปะสังสรรค์สร้างความสามัคคีในชุมชนมากขึ้น	3.22 ⁶	0.62	4.50 ³	0.70	3.37 ⁴	0.76

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	สมาชิกในชุมชน (n = 73)		ผู้นำชุมชน (n = 10)		รวม (N = 83)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
3. ท่านมีความยินดีและภาคภูมิใจเมื่อ โครงการต่าง ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัว ท่านและชุมชน	3.36 ¹	0.69	4.60 ²	0.51	3.51 ²	0.78
4. ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วม กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของการพัฒนา ชุมชน	3.26 ⁴	0.66	4.60 ²	0.69	3.42 ³	0.79
5. ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการพัฒนาชุมชนให้เป็นที่รู้จักของ คนทั่วไป	3.18 ⁷	0.75	4.60 ²	0.51	3.35 ⁶	0.86
6. ท่านมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จาก กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนา ชุมชน	3.15 ⁸	0.70	4.60 ²	0.69	3.33 ⁷	0.84
7. ท่านเห็นว่าชุมชนได้รับประโยชน์จาก กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่ชุมชนได้ ร่วมกันทำ	3.34 ²	0.69	4.90 ¹	0.31	3.53 ¹	0.83
8. ท่านเห็นว่าในการพัฒนาชุมชนสามารถ แก้ปัญหาในชุมชนได้อย่างยั่งยืน	3.30 ³	0.70	4.30 ⁴	0.67	3.42 ³	0.76
9. ท่านมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเพื่อ เตรียมการประเมินผลการพัฒนาชุมชน	3.23 ⁵	0.63	4.30 ⁴	0.67	3.36 ⁵	0.72
10. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามดูผลงาน และสภาพปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน การพัฒนาชุมชน	3.04 ⁹	0.69	4.50 ³	0.52	3.22 ⁸	0.82
รวม	3.24	0.67	4.55	0.57	3.39	0.78

หมายเหตุ : ตัวเลขที่ยกขึ้นแสดงการจัดอันดับค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิกตามลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของสมาชิกชุมชน เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$)

เมื่อจัดลำดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของสมาชิกชุมชน จากมากไปน้อย พบว่า ลำดับที่ 1 คือ มีส่วนในการให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการวางแผนพัฒนาชุมชน และมีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือให้องค์กรอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.36$) ลำดับที่ 2 มีส่วนร่วมในการเสวนาและแสดงความ คิดเห็นของประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.36$) ลำดับที่ 3 มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแสดงความ คิดเห็นกับเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการชุมชนในงานด้านการพัฒนาชุมชนเพื่อปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ให้ความเหมาะสมกับชุมชน ($\bar{X} = 3.16$) และลำดับที่ 4 มีส่วนร่วมในการประมวลผลการปฏิบัติงาน ตามแผนงานของโครงการพัฒนาต่าง ๆ ในชุมชน ($\bar{X} = 3.12$) ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิกด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	สมาชิกในชุมชน (n = 73)		ผู้นำชุมชน (n = 10)		รวม (N = 83)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการชุมชนในงานด้านการพัฒนาชุมชนเพื่อปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ให้ความเหมาะสมกับชุมชน	2.97 ⁴	0.57	4.50 ⁴	0.70	3.16 ³	0.77
2. ท่านมีส่วนร่วมในการประมวลผลการปฏิบัติงาน ตามแผนงานของโครงการพัฒนาต่าง ๆ ในชุมชน	2.92 ⁵	0.70	4.60 ³	0.51	3.12 ⁴	0.87
3. ท่านมีส่วนร่วมในการเสวนาและแสดงความ คิดเห็นของประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินผล	3.15 ³	0.63	4.40 ⁵	0.69	3.30 ²	0.76

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	สมาชิกในชุมชน (n = 73)		ผู้นำชุมชน (n = 10)		รวม (N = 83)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
4. ท่านมีส่วนในการให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุง การวางแผนพัฒนาชุมชน	3.16 ²	0.68	4.80 ¹	0.42	3.36 ¹	0.84
5. ท่านมีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือให้ องค์กรอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน	3.18 ¹	0.65	4.70 ²	0.67	3.36 ¹	0.82
รวม	3.07	0.64	4.60	0.59	3.26	0.81

หมายเหตุ : ตัวเลขที่ยกขึ้นแสดงการจัดอันดับค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิกตามลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

3. เปรียบเทียบระดับการเปิดโอกาสของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิก ชุมชน

จากการศึกษาผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานของการศึกษาคั้งนี้ไว้ว่า “การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
ชุมชนของกลุ่มสมาชิกชุมชน บ้านวังไทร ตำบลลำใหญ่ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีกลุ่ม
สมาชิกชุมชนและกลุ่มผู้นำชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กัน” ดังที่กล่าวไว้แล้วในบทที่ 2 การทดสอบ
สมมุติฐานดังกล่าวนี้ โดยวิธีทดสอบแบบยู (TheMann-WhineyUtest) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย
ระดับการเปิดโอกาสของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน ระหว่างกลุ่ม
ตัวอย่างที่มีกลุ่มสมาชิกชุมชนและผู้นำชุมชน และในการพิสูจน์สมมุติฐานยี่ดระดับนัยสำคัญที่ 0.05
และ 0.01 เป็นเกณฑ์ โดยมีรายละเอียดผลการศึกษาดังนี้

3.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ผลการเปรียบเทียบพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการ
ตัดสินใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 จึงปฏิเสธสมมุติฐาน
ที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของกลุ่มสมาชิก
ชุมชนและกลุ่มผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กัน ($p \leq 0.01$) (ดังตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของกลุ่มสมาชิกชุมชนและกลุ่มผู้นำชุมชน

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	สมาชิกในชุมชน (n = 73)		ผู้นำชุมชน (n = 10)		สถิติทดสอบ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจคัดเลือกกิจกรรมหรือ โครงการที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาชุมชน	3.23 ¹	0.71	4.20 ⁴	0.42	U = 110.000 Sig = 0.000**
2. ท่านมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือและพิจารณา โครงการต่าง ๆ ที่อาจเกิดปัญหาต่อการพัฒนาชุมชน	3.22 ²	0.75	4.20 ⁴	0.63	U = 128.500 Sig = 0.000**
3. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อการแก้ไข/พัฒนาที่ตรงประเด็น	3.04 ⁴	0.84	4.30 ³	0.48	U = 86.500 Sig = 0.000**
4. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อคณะกรรมการชุมชนตัดสินใจเลือก โครงการที่ไม่ตรงกับการพัฒนาชุมชน	3.04 ⁴	0.73	4.60 ¹	0.51	U = 43.000 Sig = 0.000**
5. ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และนำเสนอปัญหาในการพัฒนาชุมชน	2.96 ⁶	0.73	4.60 ¹	0.51	U = 38.000 Sig = 0.000**
6. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดขั้นตอนหรือแผนงานการพัฒนาชุมชน	2.97 ⁵	0.78	4.60 ¹	0.51	U = 43.000 Sig = 0.000**

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	สมาชิกในชุมชน (n = 73)		ผู้นำชุมชน (n = 10)		สถิติทดสอบ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
7. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนด ขั้นตอนหรือแผนงานการพัฒนาชุมชน	2.96 ⁶	0.78	4.50 ²	0.70	U = 68.500 Sig = 0.000**
8. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลใน การตัดสินใจ วางแผนพัฒนาหรือจัด กิจกรรมของกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน	3.07 ³	0.77	4.60 ¹	0.51	U = 47.000 Sig = 0.000**
ค่าเฉลี่ยรวม	3.06	0.76	4.45	0.53	U = 25.000 Sig = 0.000**

หมายเหตุ : ** มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.01$)

3.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ผลการเปรียบเทียบพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของกลุ่มสมาชิกชุมชนและกลุ่มผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กัน ($p \leq 0.01$) (ดังตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มสมาชิกชุมชนและกลุ่มผู้นำชุมชน

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	สมาชิกในชุมชน (n = 73)		ผู้นำชุมชน (n = 10)		สถิติทดสอบ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือ ดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาชุมชน	3.14 ⁵	0.82	4.70 ²	0.48	U = 50.000 Sig = 0.000**
2. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ การดำเนินงานการพัฒนาชุมชน	2.93 ⁸	0.78	4.70 ²	0.67	U = 44.000 Sig = 0.000**

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	สมาชิกในชุมชน (n = 73)		ผู้นำชุมชน (n = 10)		สถิติทดสอบ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
3. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือก คณะกรรมการในการดำเนินกิจกรรม พัฒนาชุมชน	3.21 ⁴	0.81	4.90 ¹	0.31	U = 28.500 Sig = 0.000**
4. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดค้านหรือ โต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อคณะกรรมการ พัฒนาชุมชนดำเนินกิจกรรมที่ไม่ตรงกับ วัตถุประสงค์การพัฒนาชุมชน	2.95 ⁷	0.74	4.40 ⁵	0.69	U = 69.000 Sig = 0.000**
5. ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ ข้อมูล แผนงานการพัฒนาพัฒนาชุมชน	3.07 ⁶	0.73	4.50 ⁴	0.70	U = 74.000 Sig = 0.000**
6. ท่านมีส่วนร่วมในการเชิญชวนให้คน ในชุมชนเข้าร่วมปฏิบัติงานการพัฒนา ชุมชน	3.67 ¹	3.54	4.60 ³	0.51	U = 59.000 Sig = 0.000**
7. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม ความสัมพันธ์อันดี ระหว่างกลุ่มงาน ต่าง ๆ ในชุมชน	3.44 ²	0.68	4.40 ⁵	0.69	U = 132.500 Sig = 0.000**
8. ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ เมื่อ มีกิจกรรม หรือโครงการในการพัฒนา ชุมชน	3.37 ³	0.73	4.60 ³	0.51	U = 79.000 Sig = 0.000**
ค่าเฉลี่ยรวม	3.17	1.10	4.6	0.57	U = 23.000 Sig = 0.000**

หมายเหตุ : ** มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.01$)

3.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ผลการเปรียบเทียบพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของกลุ่มสมาชิกชุมชนและกลุ่มผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กัน ($p \leq 0.01$) (ดังตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของกลุ่มสมาชิกชุมชนและกลุ่มผู้นำชุมชน

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	สมาชิกในชุมชน (n = 73)		ผู้นำชุมชน (n = 10)		สถิติทดสอบ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนมากขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	3.26 ⁴	0.57	4.60 ²	0.51	U = 48.000 Sig = 0.000**
2. ท่านมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมของชุมชนที่ทำให้มีการพบปะสังสรรค์สร้างความสามัคคีในชุมชนมากขึ้น	3.22 ⁶	0.62	4.50 ³	0.70	U = 80.500 Sig = 0.000**
3. ท่านมีความยินดีและภาคภูมิใจเมื่อโครงการต่าง ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านและชุมชน	3.36 ¹	0.69	4.60 ²	0.51	U = 73.000 Sig = 0.000**
4. ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วม กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของการพัฒนา ชุมชน	3.26 ⁴	0.66	4.60 ²	0.69	U = 76.000 Sig = 0.000**
5. ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการพัฒนาชุมชนให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป	3.18 ⁷	0.75	4.60 ²	0.51	U = 57.000 Sig = 0.000**
6. ท่านมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จาก กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนา ชุมชน	3.15 ⁸	0.70	4.60 ²	0.69	U = 66.000 Sig = 0.000**

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	สมาชิกในชุมชน (n = 73)		ผู้นำชุมชน (n = 10)		สถิติทดสอบ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
7. ท่านเห็นว่าชุมชนได้รับประโยชน์จาก กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่ชุมชนได้ ร่วมกันทำ	3.34 ²	0.69	4.90 ¹	0.31	U = 29.000 Sig = 0.000**
8. ท่านเห็นว่าในการพัฒนาชุมชนสามารถ แก้ปัญหาในชุมชนได้อย่างยั่งยืน	3.30 ³	0.70	4.30 ⁴	0.67	U = 124.500 Sig = 0.000**
9. ท่านมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเพื่อ เตรียมการประเมินผลการพัฒนาชุมชน	3.23 ⁵	0.63	4.30 ⁴	0.67	U = 106.500 Sig = 0.000
10. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามดูผลงาน และสภาพปัญหาอุปสรรคในการ ดำเนินงานการพัฒนาชุมชน	3.04 ⁹	0.69	4.50 ³	0.52	U = 45.000 Sig = 0.000**
ค่าเฉลี่ยรวม	3.24	0.67	4.55	0.57	U = 20.500 Sig = 0.000**

หมายเหตุ : ** มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญเชิงสถิติ ($p < 0.01$)

3.4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ผลการเปรียบเทียบพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกลุ่มสมาชิกชุมชนและกลุ่มผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์กัน ($p < 0.01$) (ดังตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกลุ่มสมาชิกชุมชนและกลุ่มผู้นำชุมชน

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	สมาชิกในชุมชน (n = 73)		ผู้นำชุมชน (n = 10)		สถิติทดสอบ
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการชุมชนในงานด้านการพัฒนาชุมชนเพื่อปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ให้ความเหมาะสมกับชุมชน	2.97 ⁴	0.57	4.50 ⁴	0.70	U = 54.00จ Sig = 0.000**
2. ท่านมีส่วนร่วมในการประมวลผลการปฏิบัติงาน ตามแผนงานของโครงการพัฒนาต่าง ๆ ในชุมชน	2.92 ⁵	0.70	4.60 ³	0.51	U = 31.000 Sig = 0.000**
3. ท่านมีส่วนร่วมในการเสวนาและแสดงความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินผล	3.15 ³	0.63	4.40 ⁵	0.69	U = 84.000 Sig = 0.000**
4. ท่านมีส่วนในการให้ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการวางแผนพัฒนาชุมชน	3.16 ²	0.68	4.80 ¹	0.42	U = 27.000 Sig = 0.000**
5. ท่านมีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือให้องค์กรอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน	3.18 ¹	0.65	4.70 ²	0.67	U = 57.500 Sig = 0.000**
ค่าเฉลี่ยรวม	3.07	0.64	4.6	0.59	U = 21.500 Sig = 0.000**

หมายเหตุ : ** มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($p < 0.01$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชุมชนบ้านวังไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครศรีธรรมราช และระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก รวมทั้งเปรียบเทียบระดับการเปิดโอกาสของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ สมาชิกที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านวังไทรที่อยู่ในวัยทำงาน จำนวน 73 ราย และผู้นำชุมชน จำนวน 10 ราย รวมตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 83 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการทดสอบแบบยู (TheMann-WhineyUtest) มีรายละเอียดผลการศึกษาโดยสรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

1) ปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกในชุมชนและผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52.10 และ 60.00 ตามลำดับ) เป็นเพศชายทั้งสองกลุ่ม มีอายุเฉลี่ยใกล้เคียงกัน คือ 44.85 ปี และ 45.60 ปี ตามลำดับ สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 43.80) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 30.00) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับปริญญาตรี ทั้งสองกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 83.60 และ 83.10 ตามลำดับ) ทำอาชีพทางการเกษตร สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 49.30) มีรายได้ 15,000 – 20,000 บาท ส่วนผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 50.00) มีรายได้ 15,000 – 20,000 บาท และทั้งสองกลุ่มมีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน มากกว่า 10 ปีขึ้นไป คือ ร้อยละ 75.30 และ ร้อยละ 60.00 ตามลำดับ

2) ปัจจัยด้านสังคม

พบว่า สถานภาพทางสังคม (ร้อยละ 88.00) เป็นสมาชิกในชุมชน และ (ร้อยละ 12.00) เป็นผู้นำชุมชน และ (ร้อยละ 72.60) ทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่ไม่มีการเข้าร่วมกลุ่มใดๆ

1.2 ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก

ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของสมาชิก ในภาพรวม ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา 3.06 และ 4.45 ตามลำดับ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา 3.17 และ 4.60 ตามลำดับ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา 3.24 และ 4.55 ตามลำดับ และด้านการมีส่วนร่วมในการ ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา 3.07 และ 4.60 ตามลำดับ

1.3 เปรียบเทียบระดับการเปิดโอกาสของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน

ผลการเปรียบเทียบระดับการเปิดโอกาสของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($p \leq 0.01$)

2. อภิปรายผล

2.1 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชนบ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอฟุ่่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งมีผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เศรษฐไชย หทัยวรรณ (2551) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพี้ อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกร การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

เปรียบเทียบระดับการเปิดโอกาสของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วม

ร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($p \leq 0.01$)

2.2 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ปัญหาอุปสรรคในการเปิดโอกาสของผู้นำชุมชน ผลการศึกษา พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ปัญหาที่ประสบ คือ การเข้าถึงข้อมูลของทางราชการและวิธีการบริหารทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน และบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาของชุมชน ยังคงคิดวิธีแบบเก่า ๆ ล้าสมัย เช่น ไม่ยอมเปลี่ยนแนวความคิดในการทำเกษตรผสมผสาน ยังยึดหลักพืชเชิงเดี่ยว ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ปัญหาที่ประสบ คือ เนื่องจากมีสมาชิกในชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหรือร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนและบางส่วนยังไม่สนใจ ที่ใช้เวลาว่างไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ เช่น เล่นการพนัน ตั้งวงดื่มเหล้า และสมาชิกชุมชนบางครัวเรือนไม่มีการเข้าร่วมในการทำกิจกรรม แต่เวลามีโอกาสก็จะเอาสิ่งของที่เขาแจก

ข้อเสนอแนะของผู้นำชุมชน ผลการศึกษา พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีข้อเสนอแนะ คือ ต้องการจัดหาเด็กรุ่นใหม่เข้ามาเรียนรู้งานเพื่อที่จะได้สานต่องานในด้านต่างๆของชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ข้อเสนอแนะ คือ ให้องค์กรราชการ หรือผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาให้ความรู้หรือพาออกไปศึกษาดูงานภายนอกชุมชน เป็นการเปิดโลกทัศน์และมุมมองที่ดี ๆ เพื่อให้สามารถนำมาปรับใช้กับพื้นที่ตนเอง ส่วนปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของสมาชิกชุมชนนั้นไม่มีสมาชิกในชุมชนคนใดแสดงความคิดเห็น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีความเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะ คือ หน่วยงานของที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีการประเมินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุมชน หรือคณะกรรมการบริหารกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้การทำงานด้านการพัฒนาชุมชนมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปผู้ศึกษามีความเห็นว่า ควรจะมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนนำมาพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างรายได้เสริมให้แก่สมาชิกในชุมชน

บรรณานุกรม

- การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม. 2553. การดำเนินงานการมีส่วนร่วมของสำนักงาน
 ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก<http://portal.in.th/scraticapate/pages/participate/>, อ้างถึงในวิชญ์ หยกจินดา. 2557. “การมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอบึงนาราง จังหวัด
 จันทบุรี”, รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต การจัดการภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัย
 บูรพา. (สำเนา)
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. 2527. **การมีส่วนร่วมของประชาชนการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภากการ
 พิมพ์, อ้างถึงในอรณพ เนตรทิพย์. 2551. “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดการ
 ท้องเที่ยวเชิงนิเวศในตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน”, ปริญญารัฐศาสตร
 มหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 อุตรดิตถ์. (สำเนา)
- จวีร์รัตน์ ราภา. 2539. **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านในการป้องกันโรคเอดส์
 กรณีศึกษาอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา**. ปริญญานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).
 กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, อ้างถึงในเศรษฐไชย หทัยวรรณ.
 2551. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน
 ตำบลน้ำพี้ อำเภอดงแสนดิน จังหวัดอุตรดิตถ์”, ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
 (สำเนา)
- ณรงค์ศักดิ์ สาธิตานนท์. 2550 . “การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนบ้าน
 ทุ่งมหา ตำบลปากคลอง อำเภอบะพือ จังหวัดชุมพร”, ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. (สำเนา)
- ปรัชญา ศรีภา. 2540. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหาร
 ส่วน ตำบลในการพัฒนาหมู่บ้าน :ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น**.
 ปริญญานิพนธ์ รม.(บริหารทั่วไป) ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาลัยวิทยาขอนแก่น อ้างถึง
 ในชาญวิทย์ โพธิ์เจริญ. 2550. “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขต
 เทศบาล ตำบลบ้านด่านขาม อำเภอมือง จังหวัดอุตรดิตถ์” ปริญญาศิลปศาสตรมหา
 บัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. (สำเนา)

- องค์การบริหารส่วนตำบลลำใหญ่. 2560. แผนพัฒนาสามปี เทศบาลตำบลลำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช. (สำเนา)
- ไพรัตน์ เดชะรินทร์. 2529. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, อ้างถึงในอรณพ เนตรทิพย์. 2551. “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน”, ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. (สำเนา)
- ไพรัตน์ เดชะรินทร์. 2537. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานข้าราชการพลเรือน, อ้างถึงในอนงค์ แสงสว่าง. 2554. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสงเปือย อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น”, ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (สำเนา)
- พิชญวัตร วรรณะกุล. 2538. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล** :ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลทรายมูล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, อ้างถึงในวรชาติ แก้วเก่า. 2552. “การมีส่วนร่วมในการพัฒนา ชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาล ตำบลพรณานิคม อำเภอพรณานิคม จังหวัดสกลนคร”, ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. (สำเนา)
- ยุทธศักดิ์ บัวแก้ว. 2553. “การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอภูดง จังหวัดอุดรธานี”, ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. (สำเนา)
- ยุทธศักดิ์ บัวแก้ว. 2553. “การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอภูดง จังหวัดอุดรธานี”, ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. (สำเนา)
- วรทยา ธรรมกิตติภพ. 2550. กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม : มุมมองการอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ. วารสารชุมชน, อ้างถึงในยุทธศักดิ์ บัวแก้ว. 2553. “การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอภูดง จังหวัดอุดรธานี”, ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. (สำเนา)

- วรชาติ แก้วเก่า. 2552. “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาล ตำบลพรณานิคม อำเภอพรณานิคม จังหวัดสกลนคร”, ปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. (สำเนา)
- วิษณุ หยกจินดา. 2557. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโง่นน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี”, ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. (สำเนา)
- ศุภฤกษ์ โรจนธรรม. 2532. **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านตามโครงการสาธารณสุขมูลฐาน** :ศึกษาเฉพาะสาธารณสุขมูลฐานดีเด่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา และพัทลุง. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, อ้างถึงในนิติภูมิ แสงประดับ. 2550. “ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา”, ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (สำเนา)
- เศรษฐไชย หทัยวรรณ. 2551. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพี อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุดรดิษฐ์”, ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์. (สำเนา)
- สากล สติวิทยานันท์. 2532. **ภูมิศาสตร์ชนบท**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, อ้างถึงในอรณพเนตรทิพย์. 2551. “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในตำบลงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน”, รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาเมืองและชนบทมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์. (สำเนา)
- สุเมธ ทรายแก้ว. 2536. **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ** :ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติจังหวัดอุดรธานี : วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, อ้างถึงในยุทธศักดิ์ บัวแก้ว. 2553. “การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี”, ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. (สำเนา)
- เสมา ชั่งทอง. 2551. “การศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ของประชาชน ในชุมชนเขตเทศบาลนครนครราชสีมา”, ปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. (สำเนา)

- อคิน ทรัพย์พัฒน์ และคนอื่นๆ.2527. **วิธีทำงานกับเกษตรกร.** กรุงเทพมหานคร : พิมพ์อักษร, อ้างถึงใน
 ชาญวิทย์ โปธิ์เจริญ. 2550. “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขต
 เทศบาล ตำบลบ้านด่านขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิษฐ์”, ปรินญาญาศิลปศาสตรมหา
 บัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์. (สำเนา)
- อารดา พุ่มศิริ.2551. “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในชุมชนอิสลามคลองกุ่ม
 และชุมชนสมหวัง เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร”, ปรินญาญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ
 พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (สำเนา)
- อรรณพ เนตรทิพย์. 2551. “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในตำบลดง
 พญา อำเภอป่าเลื้อย จังหวัดน่าน”, รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและ
 พัฒนาเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์. (สำเนา)
- อนงค์ แสงสว่าง. 2554. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ
 องค์การบริหารส่วนตำบลสงเปือย อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น”, ปรินญาญรัฐศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (สำเนา)
- Cohen,J.M. and N.T. Uphoff.(1977).Rural Development Participation : Concept and
 Measures for Project Design,Implementationg and Evaluation. New York : Rural
 Development Committee Center for Intemational,Comell University, อ้างถึงใน
 ชาญวิทย์ โปธิ์เจริญ. 2550. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาล
 ตำบลบ้านด่านขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิษฐ์. ปรินญาญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์. (สำเนา)
- Green, J. and S.C. Mayo. “A Frame Work for Research in the Action of Community
 Groups.” Social Forces. 31(May 1953) อ้างถึงใน เอกสิทธิ์ สุทธิศาสนกุล. 2545. ปรินญา
 ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองสวนท้องถิ่นขององค์การบริหารสวน
 ตำบล จังหวัดกาญจนบุรี”, ปรินญาญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏนครปฐม.
 (สำเนา)
- Hay, D.G. “Social Participation of Individuals in Four Rural Community of the
 Northeast.” Rural Sociology. 29(June 1951): 256, อ้างถึงในเอกสิทธิ์ สุทธิศาสนกุล.
 2545. ปรินญาที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองสวนท้องถิ่นขององค์การ
 บริหารสวนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี”, ปรินญาญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏ
 นครปฐม. (สำเนา)

ภาคผนวก 1

ภาคผนวก 2

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่

อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง: ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามนี้ตามความจริงโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะปกปิดเป็นความลับ แต่จะนำไปวิเคราะห์เพื่อนำผลการวิจัยไปแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ ปี

3. ระดับการศึกษา

() ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น

() มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. () อนุปริญญา

() ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

() เกษตรกร

() พนักงานเอกชน

() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. รายได้ (บาทต่อเดือน)

() ต่ำกว่า 15,000 บาท () 15,000 – 20,000 บาท

() 20,001 – 25,000 บาท () สูงกว่า 25,001 บาทขึ้นไป

6. ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน

() ต่ำกว่า 5 ปี () 5 – 10 ปี

() มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

7. สถานภาพทางสังคม

- () เป็นผู้นำชุมชน/สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล/หัวหน้ากลุ่ม
- () เป็นลูกบ้าน

8. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆในชุมชน

- () ไม่มีการเข้าร่วมกลุ่มใดๆ
- () เข้าร่วม 1 กลุ่ม
- () เข้าร่วม 2 กลุ่มขึ้นไป

ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสมาชิกชุมชนบ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง: แบบสอบถามนี้มีคำถาม 4 ด้าน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making), การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation), การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- คะแนน 5 หมายความว่า มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
- คะแนน 4 หมายความว่า มีส่วนร่วมในระดับมาก
- คะแนน 3 หมายความว่า มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
- คะแนน 2 หมายความว่า มีส่วนร่วมในระดับน้อย
- คะแนน 1 หมายความว่า มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

: ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในการช่องที่ตรงกับระดับการมีส่วนร่วมของท่านเพียงข้อเดียว

ลักษณะการมีส่วนร่วมการพัฒนา ชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลลำไใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช		ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
ข้อที่	1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
1	ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ใน ชุมชนเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา ตัดสินใจคัดเลือกกิจกรรมหรือ โครงการที่ เหมาะสมสำหรับการพัฒนาชุมชน					
ลักษณะการมีส่วนร่วมการพัฒนา ชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลลำไใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช		ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
ข้อที่	1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
2	ท่านมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือและ พิจารณา โครงการต่าง ๆ ที่อาจเกิดปัญหา ต่อการพัฒนาชุมชน					
3	ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาที่เกิดขึ้น ในชุมชน เพื่อการแก้ไข/พัฒนาที่ตรง ประเด็น					
4	ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความเห็น คัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อ คณะกรรมการชุมชน ตัดสินใจเลือก โครงการที่ไม่ตรงกับการพัฒนาชุมชน					
5	ท่านมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สาเหตุของ ปัญหา และนำเสนอปัญหาในการพัฒนา ชุมชน					
6	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดขั้นตอนหรือ แผนงานการพัฒนาชุมชน					
7	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดขั้นตอนหรือ แผนงานการพัฒนาชุมชน					
8	ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลในการ ตัดสินใจ วางแผนพัฒนาหรือจัดกิจกรรม ของกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน					

ลักษณะการมีส่วนร่วมการพัฒนา ชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช		ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
ข้อที่	2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					
9	ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาชุมชน					
10	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินงานการพัฒนาชุมชน					
11	ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชน					
12	ท่านมีส่วนร่วมในการคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อคณะกรรมการพัฒนาชุมชนดำเนินกิจกรรมที่ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์การพัฒนาชุมชน					
13	ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลแผนงานการพัฒนาพัฒนาชุมชน					
14	ท่านมีส่วนร่วมในการเชิญชวนให้คนในชุมชนเข้าร่วมปฏิบัติงานการพัฒนาชุมชน					
15	ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างกลุ่มงานต่าง ๆ ในชุมชน					
16	ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ เมื่อมีกิจกรรม หรือโครงการในการพัฒนาชุมชน					
ข้อที่	3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์					
17	ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนมากขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ					
18	ท่านมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมของชุมชนที่ทำให้มีการพบปะสังสรรค์สร้างความสามัคคีในชุมชนมากขึ้น					

ลักษณะการมีส่วนร่วมการพัฒนา ชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช		ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
ข้อที่	3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์					
19	ท่านมีความยินดีและภาคภูมิใจเมื่อโครงการต่าง ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านและชุมชน					
20	ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของการพัฒนาชุมชน					
21	ท่านมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการพัฒนาชุมชนให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป					
22	ท่านมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชน					
23	ท่านเห็นว่าชุมชนได้รับประโยชน์จากกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่ชุมชนได้ร่วมกันทำ					
24	ท่านเห็นว่าในการพัฒนาชุมชนสามารถแก้ปัญหาในชุมชนได้อย่างยั่งยืน					
25	ท่านมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเพื่อเตรียมการประเมินผลการพัฒนาชุมชน					
26	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามดูผลงานและสภาพปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานการพัฒนาชุมชน					

ลักษณะการมีส่วนร่วมการพัฒนา ชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช		ระดับการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ข้อที่	4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
27	ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกับเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการชุมชนในงานด้านการพัฒนาชุมชนเพื่อปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ให้ความเหมาะสมกับชุมชน					
28	ท่านมีส่วนร่วมในการประมวลผลการปฏิบัติงาน ตามแผนงานของโครงการพัฒนาต่าง ๆ ในชุมชน					
29	ท่านมีส่วนร่วมในการเสวนาและแสดงความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินผล					
30	ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการวางแผนพัฒนาชุมชน					
31	ท่านมีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือให้องค์กรอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน					

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการพัฒนา
ชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลลำไใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชในด้าน
ต่างๆ คือ

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ประวัติคณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการ

- ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) สาธิต นามสกุล บัวขาว
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr.SATHIT BUAKHAO
- ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์
- หน่วยงาน
สาขาพัฒนาการเกษตรและธุรกิจเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มทร.ศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช 109 หมู่ 2 ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
หมายเลขโทรศัพท์ 081-7887753 โทรสาร 075-489610
e-mail: sathit.b@rmutsv.ac.th

4. ประวัติการศึกษา

ปีที่จบการศึกษา	ระดับปริญญา	วุฒิปริญญา	สาขาวิชา	ชื่อสถาบันการศึกษา
2553	โท	วท.ม	พัฒนาการเกษตร	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2548	ตรี	วท.บ	นิเทศศาสตร์เกษตร	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

- สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
การพัฒนาชุมชน
การผลิตสินค้ามาตรฐานเกษตรอินทรีย์
- ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพ
ในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละ
ผลงานวิจัย

ชื่อเรื่องโครงการวิจัย	ปีที่ทำ(พ.ศ)	แหล่งทุน	สถานภาพในการวิจัย
การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอกันตัง จังหวัดนครศรีธรรมราช	2561	งบประมาณ เงินรายได้ คณะ	หัวหน้าโครงการ
การศึกษาห่วงโซ่อุปทานของผลิตภัณฑ์ใบจากสำหรับมวนบุหรี่ และผลิตภัณฑ์จักสาน ก้านจาก ตั้งแต่เกษตรกรถึงผู้บริโภค ตำบลวังวน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง	2561	งบประมาณ เงินรายได้ คณะ	ผู้ร่วมโครงการวิจัย
การศึกษากลไกราคาของผลิตภัณฑ์จาก ตำบลวังวน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง	2561	งบประมาณ เงินรายได้ คณะ	ผู้ร่วมโครงการวิจัย

ผลงานที่นำเสนอในที่ประชุมวิชาการ

นศพร ธรรมโชติ จาริพร เพชรชิต สาธิต บัวขาว เศรษฐวัฒน์ ถนิมกาญจน์ และชโลธร ศักดิ์มาศ.

2561.การศึกษาห่วงโซ่อุปทานของผลิตภัณฑ์ใบจากสำหรับมวนบุหรี่ ตั้งแต่เกษตรกรถึงผู้บริโภค ตำบลวังวน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ 11: 2561 “การบูรณาการภูมิปัญญาสู่นวัตกรรมและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”, 20 ธันวาคม 2561: 79-87.

ผู้ร่วมวิจัย(1)

- ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวนศพร ธรรมโชติ
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Miss Nasaporn Thammachot

- ตำแหน่ง อาจารย์

- หน่วยงาน

สาขาเกษตรกลวิธาน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช 109 ม.2 ต.ถ้ำใหญ่ อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช 80110
โทรศัพท์: 075-773131-2 ต่อ 102, 088-7840587 โทรสาร: 075-329936
Email: nasaporn.t@rmutsv.ac.th

- ประวัติการศึกษา

ปีที่จบการศึกษา	ระดับปริญญา	วุฒิปริญญา	สาขาวิชา	ชื่อสถาบันการศึกษา
2557	โท	วศ.ม.	วิศวกรรมอุตสาหการและระบบ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2554	ตรี	วศ.บ.	วิศวกรรมการผลิต	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

5. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ

การประมวลผลภาพ ห่วงโซ่อุปทาน เครื่องจักรกลเกษตร

6. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย

ชื่อเรื่องโครงการวิจัย	ปีที่ทำ(พ.ศ)	แหล่งทุน	สถานภาพในการวิจัย
การศึกษาห่วงโซ่อุปทานของผลิตภัณฑ์ใบจากสำหรับมวนบุหรี่ และผลิตภัณฑ์จักสาน ก้านจาก ตั้งแต่เกษตรกรถึงผู้บริโภค ตำบลวังวน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง	2561	งบประมาณเงินรายได้คณะ	หัวหน้าโครงการ
การศึกษากลไกราคาของผลิตภัณฑ์จาก ตำบลวังวน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง	2561	งบประมาณเงินรายได้คณะ	ผู้ร่วมโครงการวิจัย
การพัฒนาเครื่องย่อยต้นปาล์มหมดอายุโดยใช้ต้นกำล้งจากเพลลาอันวยกำล้งของรถแทรกเตอร์	2561	งบประมาณแผ่นดิน	ผู้ร่วมโครงการวิจัย
การออกแบบและสร้างเครื่องอัดข้าวยา	2561	งบประมาณเงินรายได้	ผู้ร่วมโครงการวิจัย
การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนบ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอกันตัง	2561	งบประมาณเงินรายได้	ผู้ร่วมโครงการวิจัย

จังหวัดนครศรีธรรมราช			
การออกแบบและสร้างเครื่องปอกเปลือก ผลลูกตาลอ่อน	2562	งบประมาณ เงินรายได้	หัวหน้าโครงการ
กระถางต้นกล้าไม้ย่อยสลายได้จากเส้นใย ทะเลลายปาล์มและซีลื้อยไม้	2562	งบประมาณ แผ่นดิน	หัวหน้าโครงการ

7. งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว: ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และแหล่งทุน (อาจมากกว่า 1 เรื่อง)

Thammachot N., Chaiprapat S., Waiyakan K. (2013) Development of an Image Processing System in Splendid Squid Grading. In: Meesad P., Unger H., Boonkrong S. (eds) The 9th International Conference on Computing and Information Technology (IC2IT2013). Advances in Intelligent Systems and Computing, vol 209. Springer, Berlin, Heidelberg.

ผลงานที่นำเสนอในที่ประชุมวิชาการ

เศรษฐวัฒน์ ถนิมกาญจน์ ชโลธร ศักดิ์มาศ นศพร ธรรมโชติ และจิราพร ศรีภิญโญวณิชย์ จงยิ่งเจริญ. 2561. ผลของการอบแห้งข้าวเปลือกความชื้นสูงโดยใช้ลมร้อนร่วมกับการเป่าอากาศแวดล้อม. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย “ราชมงคลขับเคลื่อนนวัตกรรมก้าวไกลสู่ Thailand 4.0”, 1-3 สิงหาคม: 288-295.

Nootcharee Thammachot, Supapan Chaiprapat, and Kriangkrai Waiyakan. 2013. Development of an Image Processing System in Splendid Squid Grading. The 9th International Conference on Computing and Information Technology (IC2IT2013). Advances in Intelligent Systems and Computing. Vol. 209. May 9-10, 2013. Bangkok, Thailand. pp. 175-183.

นศพร ธรรมโชติ จาริพร เพชรชิต สาธิต บัวขาว เศรษฐวัฒน์ ถนิมกาญจน์ และชโลธร ศักดิ์มาศ. 2561. การศึกษาห่วงโซ่อุปทานของผลิตภัณฑ์ใบจากสำหรับมวนบุหรี่ ตั้งแต่เกษตรกรถึงผู้บริโภค ตำบลวังวน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ 11: 2561 “การบูรณาการภูมิปัญญาสู่นวัตกรรมและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”, 20 ธันวาคม 2561: 79-87.

ประวัติคณะผู้วิจัย (ต่อ)

ผู้ร่วมวิจัย(2)

- ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวจารีพร เพชรชิต
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) MS.Jareporn Phetchit
- ตำแหน่งปัจจุบัน ตำแหน่งอาจารย์
- หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์
อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
เลขที่ 109 ม. 2 ต.ถ้าใหญ่ อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช 80110
โทรศัพท์ 086-4703288 โทรสาร 075-489610
e-mail: jareporn.p@mutsv.ac.th

4. ประวัติการศึกษา

ปีที่จบการศึกษา	ระดับปริญญา	วุฒิปริญญา	สาขาวิชา	ชื่อสถาบันการศึกษา
2559	โท	กษ.ม.	การจัดการทรัพยากร เกษตร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
2556	ตรี	วท.บ	ธุรกิจเกษตร	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

- สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
- ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย

ชื่อเรื่องโครงการวิจัย	ปีที่ทำ(พ.ศ)	แหล่งทุน	สถานภาพในการวิจัย
การศึกษากลไกราคาของผลิตภัณฑ์จาก ตำบลวังวน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง	2561	งบประมาณ เงินรายได้คณะ	หัวหน้าโครงการ
การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอกันตัง จังหวัดนครศรีธรรมราช	2561	งบประมาณ เงินรายได้คณะ	ผู้ร่วมโครงการวิจัย
การศึกษาห่วงโซ่อุปทานของผลิตภัณฑ์ใบจาก สำหรับมวนบุหรี่ และผลิตภัณฑ์จักสานก้านจาก ตั้งแต่เกษตรกรถึงผู้บริโภค ตำบลวังวน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง	2561	งบประมาณ เงินรายได้ คณะ	ผู้ร่วมโครงการวิจัย

7. งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว: ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และแหล่งทุน (อาจมากกว่า 1 เรื่อง)

จารีพร เพชรชิต (2559) “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจทำเกษตรแบบผสมผสานของเกษตรกรในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ใน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ราชภัฏวิชาการ วิชาการครั้งที่ 2 ประจำปี 2560.

ผลงานที่นำเสนอในที่ประชุมวิชาการ

นศพร ธรรมโชติ จารีพร เพชรชิต สาธิต บัวขาว เศรษฐวัฒน์ ธนิมกาญจน์ และชโลธร ศักดิ์มาศ. 2561.

การศึกษาห่วงโซ่อุปทานของผลิตภัณฑ์ใบจากสำหรับมวนบุหรี่ ตั้งแต่เกษตรกรถึง ผู้บริโภค ตำบลวังวน อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ 11: 2561 “การบูรณาการภูมิปัญญาสู่นวัตกรรมและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”, 20 ธันวาคม 2561: 79-87.

ภาคผนวก 3

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่
อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง: ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามนี้ตามความจริงโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติม ข้อความลงในช่องว่าง ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะปกปิดเป็นความลับ แต่จะนำไปวิเคราะห์เพื่อนำผลการวิจัยไปแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ชื่อ.....นามสกุล.....

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ ปี

3. ระดับการศึกษา

() ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น

() มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. () อนุปริญญา

() ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

() เกษตรกร

() พนักงานเอกชน

() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. รายได้ (บาทต่อเดือน)

() ต่ำกว่า 15,000 บาท () 15,000 – 20,000 บาท

() 20,001 – 25,000 บาท () สูงกว่า 25,001 บาทขึ้นไป

6. ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน

- () ต่ำกว่า 5 ปี () 5 – 10 ปี
() มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

7. สถานภาพทางสังคม

- () เป็นผู้นำชุมชน/สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล/หัวหน้ากลุ่ม
() เป็นลูกบ้าน

8. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆในชุมชน

- () ไม่มีการเข้าร่วมกลุ่มใดๆ
() เข้าร่วม 1 กลุ่ม
() เข้าร่วม 2 กลุ่มขึ้นไป

ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับการเปิดโอกาสสมาชิกให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาของชุมชนบ้านวังไทร ตำบลลำใหญ่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง: แบบสอบถามนี้มีคำถาม ๔ ด้าน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making), การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation), การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- คะแนน 5 หมายความว่า มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
คะแนน 4 หมายความว่า มีส่วนร่วมในระดับมาก
คะแนน 3 หมายความว่า มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
คะแนน 2 หมายความว่า มีส่วนร่วมในระดับน้อย
คะแนน 1 หมายความว่า มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

: ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในการช่องที่ตรงกับระดับการมีส่วนร่วมของท่านเพียงข้อเดียว

ลักษณะการมีส่วนร่วมการพัฒนา ชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช		ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
ข้อที่	1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
1	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อใช้ ประกอบการพิจารณาตัดสินใจคัดเลือก กิจกรรมหรือ โครงการที่เหมาะสมสำหรับ การพัฒนาชุมชน					
2	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการปรึกษาหารือและพิจารณา โครงการต่าง ๆ ที่อาจเกิดปัญหาต่อการ พัฒนาชุมชน					
3	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อ การแก้ไข/พัฒนาที่ตรงประเด็น					
4	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการแสดงความเห็นคัดค้านหรือโต้แย้ง อย่างมีเหตุผล เมื่อคณะกรรมการชุมชน ตัดสินใจเลือก โครงการที่ไม่ตรงกับการ พัฒนาชุมชน					
5	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และ นำเสนอปัญหาในการพัฒนาชุมชน					
6	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดขั้นตอนหรือแผนงานการ พัฒนาชุมชน					

ลักษณะการมีส่วนร่วมการพัฒนา		ระดับการมีส่วนร่วม				
ลักษณะการมีส่วนร่วมการพัฒนา ชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช		ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
ข้อที่	1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
7	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดขั้นตอนหรือแผนงานการ พัฒนาชุมชน					
8	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการให้ข้อมูลในการตัดสินใจ วางแผน พัฒนาหรือจัดกิจกรรมของกลุ่มต่าง ๆ ใน ชุมชน					
ข้อที่	2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					
9	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรมหรือ ดำเนินงาน ตามแผนงานการพัฒนาชุมชน					
10	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินงาน การพัฒนาชุมชน					
11	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการคัดเลือกคณะกรรมการในการ ดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชน					
12	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการคัดค้านหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล เมื่อคณะกรรมการพัฒนาชุมชนดำเนิน กิจกรรมที่ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์การ พัฒนาชุมชน					
13	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูล แผนงานการ พัฒนาพัฒนาชุมชน					

ชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช		5	4	3	2	1
ข้อที่	2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					
14	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการเชิญชวนให้คนในชุมชนเข้าร่วมปฏิบัติงานการพัฒนาชุมชน					
15	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างกลุ่มงานต่าง ๆ ในชุมชน					
16	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ เมื่อมีกิจกรรม หรือโครงการในการพัฒนาชุมชน					
ข้อที่	3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์					
17	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามาได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนมากขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ					
18	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมของชุมชนที่ทำให้มีการพบปะสังสรรค์สร้างความสามัคคีในชุมชนมากขึ้น					
19	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกมีความยินดีและภาคภูมิใจเมื่อโครงการต่าง ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านและชุมชน					
20	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วม กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของการพัฒนา ชุมชน					
21	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการพัฒนา					

ชุมชนให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป						
ลักษณะการมีส่วนร่วมการพัฒนา ชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช		ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
ข้อที่	3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์					
22	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์จาก กิจกรรมหรือ โครงการต่าง ๆ ในการพัฒนา ชุมชน					
23	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามาเห็นว่า ชุมชนได้รับประโยชน์จากกิจกรรมหรือ โครงการต่าง ๆ ที่ชุมชนได้ร่วมกันทำ					
24	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามาเห็นว่าใน การพัฒนาชุมชนสามารถแก้ปัญหาในชุมชน ได้อย่างยั่งยืน					
25	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการปรึกษาหารือเพื่อ เตรียมการ ประเมินผลการพัฒนาชุมชน					
26	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการติดตามดูผลงานและสภาพปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานการพัฒนาชุมชน					
ข้อที่	4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
27	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นกับ เจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการชุมชนในงาน ด้านการพัฒนาชุมชนเพื่อปรับปรุงกิจกรรม หรือโครงการต่าง ๆ ให้ความเหมาะสมกับ ชุมชน					

ลักษณะการมีส่วนร่วมการพัฒนา ชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลลำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช		ระดับการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ข้อที่	4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล					
28	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการประมวลผลการปฏิบัติงาน ตาม แผนงานของโครงการพัฒนาต่าง ๆ ใน ชุมชน					
29	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการเสวนาและแสดงความ คิดเห็นของ ประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลในการ ประเมินผล					
30	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนในการ ให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ ในการปรับปรุงการวางแผนพัฒนาชุมชน					
31	ท่านเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ในการขอความร่วมมือให้องค์กรอื่น ๆ เข้า มามีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการ ปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน					

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมการพัฒนา

ชุมชน ของประชาชน บ้านวังไทร ตำบลลำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชในด้านต่างๆ คือ

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

